

Företagens ekonomi 2008

Structural Business Statistics 2008

I korta drag

Små och medelstora företag dominerar näringslivet

Små och medelstora företag med färre än 250 anställda utgjorde 99,9 procent av alla företag 2008. Tillsammans stod de för 59 procent av näringslivets totala förädlingsvärde och 63 procent av de anställda. De flesta företag var mikroföretag med färre än 10 anställda (96 procent). Dessa stod för över en femtedel av det totala antalet anställda och av förädlingsvärdet.

Det svenska näringslivet (exklusive finansiella tjänster) bestod enligt undersökningen Företagens ekonomi av drygt 900 000 aktiva företag 2008, som tillsammans hade drygt 2,5 miljoner anställda, 6 700 miljarder kr i omsättning och 1 800 miljarder kr i förädlingsvärde.

Små och medelstora företag stod tillsammans för 93 procent av förädlingsvärdet som genererades inom jordbruk, skogsbruk, fiske och 90 procent inom fastighetsverksamhet. Stora företag med 250 anställda eller fler stod för 63 procent av förädlingsvärdet inom tillverkningsindustrin.

Företagstjänster viktigast för Stockholm och Arjeplog
Tillverkningsindustrin stod för 43 procent av förädlingsvärdet i Jönköpings län, men bara 12 procent på Gotland och 15 procent i Stockholms, Jämtlands och Norrbottens län. Jämfört med riksgenomsnittet var Stockholms län istället mest specialiserad inom information och kommunikation. Mest specialiserade på företagstjänster 2008 var Stockholms och Arjeplogs kommun, där dessa aktiviteter stod för 23 procent respektive 22 procent av kommunens totala förädlingsvärde, jämfört med ett riksgenomsnitt på 11,5 procent. Minst specialiserade var Hällefors, Munkfors och Svenljunga med en andel under 0,7 procent.

Kraftig tillväxt för utbildningsföretagen

Utbildning har vuxit kraftigt och snabbast har tillväxten varit för gymnasieskolorna, där nettoomsättningen under perioden 2003-2008 ökade med 184 procent, antalet anställda med 124 procent och antalet företag med 67 procent.



Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Ulf Johansson, SCB, tfn 019-17 68 74, ulf.johansson2@scb.se

Kerstin Forssén, SCB (avsnitt branschprofiler), tfn 019-17 68 64, Kerstin.forssen@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-3548 Serie NV – Näringsverksamhet. Utkom den 3 juni 2010.

URN:NBN:SE:SCB-2009-NV19SM1002_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Faktaruta Företagens ekonomi (FEK)

Näringslivet

Statistiken omfattar ett stort antal detaljerade räkenskapsuppgifter för samtliga företag som bedriver näringsverksamhet (är marknadsproducenter) i Sverige, oberoende av juridisk form. Varje företag och dess ingående enheter hänförs till den näringsgren där det har sin huvudsakliga verksamhet. I och med publiceringen av uppgifter för kalenderåret 2008 används den nya näringsgrensindelningen SNI 2007.

Undersökningen omfattar alla aktiviteter inom näringslivet från Jordbruk, skogsbruk, fiske (sektion A) till Konsumenttjänster och övrig serviceverksamhet (sektion S) förutom Offentlig förvaltning (sektion O) samt Finans och försäkringsverksamhet (sektion K).

Redovisningsnivå

Från företagets ekonomi finns uppgifter tillgängliga både på institutionell nivå (företag), funktionell nivå (verksamhetsenhet) och regional nivå (geografiskt avgränsad enhet). I detta SM används en branschredovisning baserad på företagsenhetens bransch enbart för uppgifter som bara finns tillgängliga på denna nivå. I övrigt har den mer branschrena redovisningen baserat på verksamhetsenhet använts.

Jämförbarhet

Undersökningen är anpassad till företagsekonomiska begrepp. Företagens ekonomi utgör tillsammans med andra undersökningar underlag till nationalräkenskapernas beräkningar. Vissa skillnader i definitioner finns jämfört med andra undersökningar och jämfört med nationalräkenskaperna (t.ex. när det gäller definitioner av förädlingsvärde och nettoinvesteringar).

Det bör poängteras att den branschuppdelade statistiken kan framförallt på detaljerad branschnivå ibland starkt påverkas av att större enskilda företag omklassificeras till en annan bransch.

Sveriges statistiska databaser, SSD

Denna publikation redovisar enbart ett mindre urval data på relativt aggregerad nivå. Mycket mer detaljerade uppgifter (både avseende variabler och branschuppdelning) finns tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) på www.scb.se.

Uppdrag

Det finns också möjlighet att beställa specialuttag direkt från SCB eftersom materialet har ett större variabelinnehåll än det offentliggjorda. Skraddarsydda uttag och specialbearbetningar kan beställas via telefon 019-17 67 40 eller e-post fek.ns@scb.se.

Upplysningstjänster

För vidare upplysningar eller eventuella frågor rörande undersökningen hänvisas i första hand till produktens jourtelefon 019-17 64 50 eller e-postadress fek.ns@scb.se. Även den centrala informationsservicen vid SCB kan kontaktas på telefonnummer 08-506 948 01 eller e-postadress information@scb.se.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Makroekonomisk översikt	4
Näringslivets struktur	7
Små och medelstora företag	11
Det regionala näringslivet	13
Intäkter, kostnader och rörelseresultat	16
Kapitalstruktur	21
Investeringar	22
Specialstudier	24
Miljöföretag	24
Branschprofiler	27
Åkerier	27
Utbildning	30
Fakta om statistiken	33
Detta omfattar statistiken	33
Definitioner och förklaringar	33
Så görs statistiken	35
Variabler som finns för samtliga företag	35
Variabler som endast finns för ett urval av företag	35
Statistikens tillförlitlighet	35
Bra att veta	36
Annan statistik	36
Publicering och spridning	36
Primärmaterial	37
In English	38
Summary	38
List of terms	39

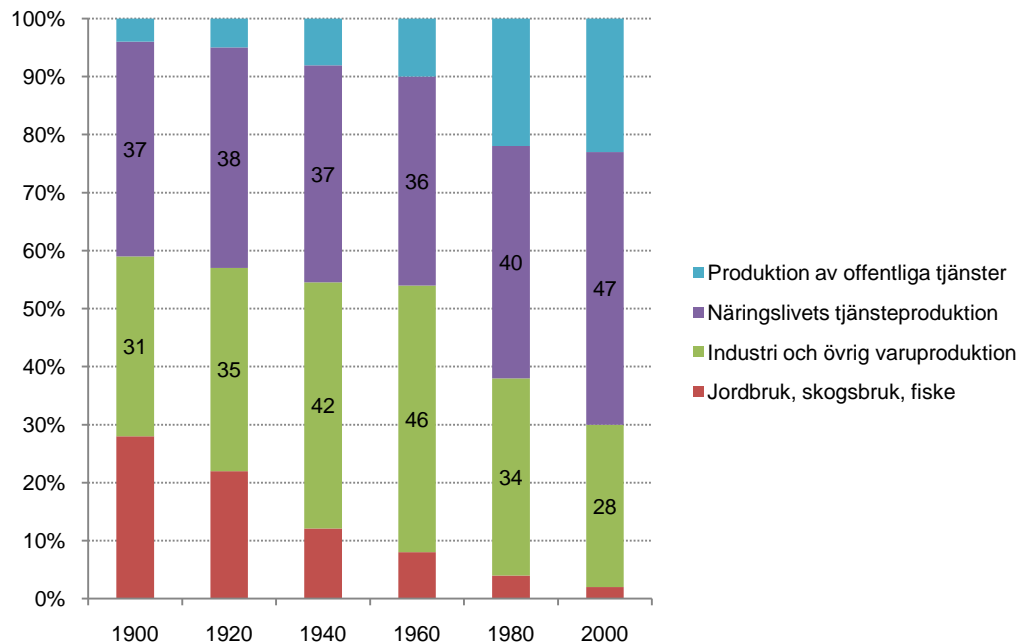
Statistiken med kommentarer

Makroekonomisk översikt

Sedan 1960 har Sverige gått från att vara en industrination till att bli en till största delen tjänsteproducerande nation. 1960 bidrog industrin och övrig varuproduktion med 46 procent till bruttonationalprodukten (BNP), medan näringslivets tjänsteproduktion stod för 36 procent. År 2000 stod istället tjänstesektorn för 47 procent och industrins andel hade sjunkit till 28 procent, se figur 1.

Figur 1. Den svenska ekonomins struktur 1900-2000, bidrag till BNP (%)

Figure 1. The structure of the Swedish economy 1900-2000, contribution to GDP (%)



Källa: SCB Nationalräkenskaper, från Statistisk Årsbok 2010

Denna utveckling är kopplad till den ökade globaliseringen av världsekonomin, där en trend är att basproduktion i allt högre grad koncentreras till låglöneländer. En annan orsak är att industriföretagen allt mer renodlat sin verksamhet. I stället för att producera diverse stödtjänster själva har företagen i allt större utsträckning köpt motsvarande tjänster från en växande företagstjänstesektor. På liknande sätt kan industriföretagen idag utnyttja bemanningsföretag istället för egen anställd personal, även för direkt industriproduktion.

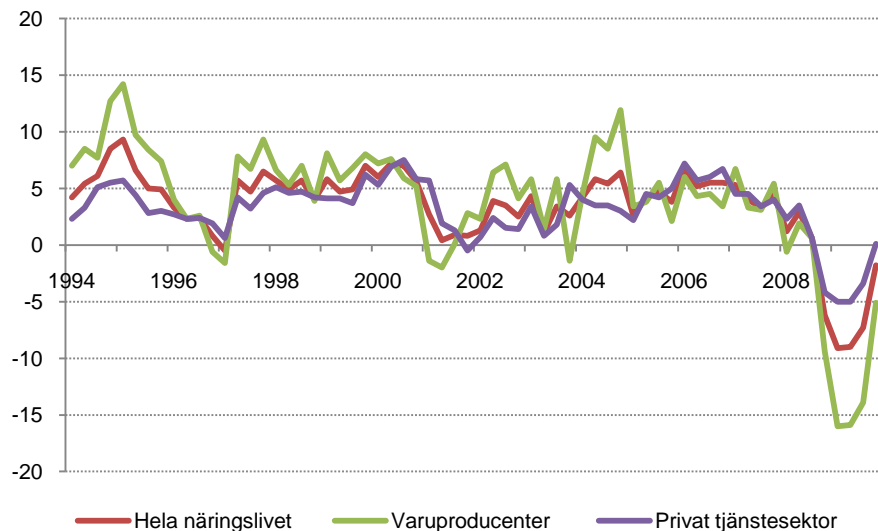
Tillväxttakten inom den privata tjänstesektorn låg på 6,4 procent 2006 enligt nationalräkenskapernas (NR) preliminära årsberäkningar, vilket var den högsta noteringen sedan år 2000. År 2007 minskade tillväxten till 4,1 procent, ett trendbrott efter sex år med gradvis ökande tillväxt. För varuproducenter (industri samt jordbruk, skogsbruk, fiske och byggindustri) noterades en avmattning 2007 med en tillväxt på 4,6 procent, 0,1 procentenheter högre än 2006.

2008 började med en måttlig tillväxt första halvåret enligt NR:s kvartalsberäkningar, se figur 2. En kraftig inbromsning skedde inom både tjänstesektorn och industrin (här inklusive jordbruk, skogsbruk och fiske) under tredje kvartalet 2008, följt av en kraftig nedgång i samband med den globala finansiella och ekonomiska krisen. Under fjärde kvartalet 2008 sjönk värdet av produktionen med 9,4 procent inom industrin och 4,2 procent inom tjänstesektorn jämfört med motsvarande kvartal året innan.

Nedgången fortsatte under det första kvartalet 2009. Värdet av industriproduktionen minskade då med 16 procent jämfört med det första kvartalet 2008, medan minskningen för tjänstesektorn stannade på fem procent i genomsnitt. Kurvorna vände uppåt andra halvåret 2009. Under sista kvartalet 2009 noterades en liten ökning inom tjänstesektorn (+0,1 %) medan nedgången för varuproducenter stannade på -5,1 procent, dock jämfört med det svaga fjärde kvartalet 2008.

Figur 2. Förädlingsvärdets volymutveckling för näringslivet 1994-2009, jämförelse med motsvarande kvartal året innan (%)

Figure 2. Growth in value added in the business sector 1994-2009, comparison with corresponding period previous year (%)



Källa: SCB Nationalräkenskaper, kvartalsberäkningar

Nedgången andra halvåret 2008 var generell men drabbade olika branscher olika hårt. Totalt minskade produktionen med 20 procent 2008 inom *möbeltillverkning* och med 11 procent inom *textil, kläder, läder* enligt industriproduktionsindex, se tabell 1. Under samma period noterades en ökning av industriproduktionsindex inom sex av 22 branschgrupper, lett av *raffinaderi* (+19 %) och *icke-metalliska mineraliska produkter* som glas, keramik, betong och stenarbeten (+5 %).

Ser man på hela tidsperioden 2000-2009 så har industriproduktionen ökat mest inom tillverkning av *läkemedel* (+29 %) och *datorer, elektronik, optik* (+24 %). Störst minskning noteras för *andra transportmedel* (utom motorfordon) och *möbler*, med en nedgång på 35 respektive 34 procent.

När det gäller tjänstesektorn så minskade tjänsteproduktionen med 4,4 procent totalt sett under 2008 inom *juridik, ekonomi, vetenskap, teknik* samt med 3,9 procent inom *kultur, nöje, fritid*. Samtidigt ökade produktionen med 3,1 procent inom *utbildningssektorn*, se tabell 2.

Totalt under perioden 2000-2009 har också produktionen ökat mest inom *utbildning* (+69 %), följt av *uthyrning, fastighets- och övriga stödtjänster* (+63 %) samt *vård och omsorg* (+56 %). De enda verksamheter där produktionen minskat 2000-2009 var *fastighetsverksamhet* (-3 %) och *transport, magasinering* (-1 %).

Notera att dessa uppgifter och samtliga kommande baseras på den nya näringsgrensindelningen SNI 2007, medan uppgifterna från nationalräkenskaperna som redovisas ovan baseras på den gamla indelningen SNI 2002. Förändringstalen som redovisas ovan påverkas kraftigt av hur stor respektive bransch är, vilket redovisas i kommande avsnitt om näringslivets struktur, se t.ex. figur 4 på sidan 9.

Tabell 1. Industriproduktionsindex 2000-2009, ej kalenderkorrigerad, 2005=100

Table 1. Industrial production index 2000-2009, non-calendar adjusted, 2005=100

Bransch	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2008- 2007	2009- 2000
B Utvinning av mineral	88,3	100	101,2	107,8	108,3	92,9	0,5	5
C Tillverkningsindustri	90,9	100	104,8	108,3	104,7	84,3	-3,3	-7
10-12 Livsmedel, dryck, tobak	103,9	100	101,5	101,4	102,8	103,7	1,4	0
13-15 Textil, kläder, läder	110,9	100	102,0	106,8	95,0	80,6	-11,0	-27
16 Trävaror	91,7	100	101,4	108,3	102,0	90,0	-5,8	-2
17 Papper och pappvaror	94,4	100	104,0	104,6	102,1	95,6	-2,4	1
18 Grafisk produktion	111,8	100	104,3	103,2	97,0	97,7	-6,0	-13
19 Raffinaderi	107,2	100	100,4	88,9	105,4	102,2	18,6	-5
20 Kemikalier	96,9	100	105,5	106,3	103,5	90,4	-2,6	-7
21 Läkemedel	62,2	100	111,1	89,1	83,3	80,1	-6,5	29
22 Gummi- och plastvaror	113,2	100	103,0	114,0	107,2	89,5	-6,0	-21
23 Andra icke-metalliska mineraliska prod.	98,3	100	105,5	114,1	119,8	93,1	5,0	-5
24 Stål och metall	87,9	100	96,1	96,8	90,8	61,0	-6,2	-31
25 Metallvaror utom maskiner	109,4	100	103,7	111,1	105,7	75,7	-4,9	-31
26 Datorer, elektronik, optik	86,8	100	109,5	121,8	125,2	108,0	2,8	24
27 Elapparater	108,5	100	102,9	104,5	99,7	87,5	-4,6	-19
28 Övriga maskiner	87,1	100	109,6	121,9	120,7	78,4	-1,0	-10
29 Motorfordon	77,8	100	104,1	114,5	106,5	54,2	-7,0	-30
30 Andra transportmedel	111,9	100	101,8	99,6	93,4	73,2	-6,2	-35
31 Möbler	108,3	100	102,1	109,4	87,4	71,8	-20,1	-34
32 Annan tillverkning	91,6	100	101,8	110,4	110,1	110,0	-0,3	20
33 Reparation, installation maskiner	98,2	100	104,7	110,0	108,3	104,9	-1,5	7
D Energi	104,2	100	91,0	94,0	95,5	86,2	1,6	-17

Källa: SCB Industriproduktionsindex

Tabell 2. Tjänsteproduktionsindex 2000-2009, kalenderkorrigerad, 2005=100

Table 2. Service production index 2000-2009, calendar adjusted, 2005=100

Bransch	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2008- 2007	2009- 2000
Vatten, avlopp, avfall (E)	77,8	100	105,4	111,8	112,9	108,1	1,0	39
Handel (G)	89,4	100	105,9	110,9	108,4	101,5	-2,3	14
Transport, magasinering (H)	97,3	100	103,6	108,1	105,0	96,1	-2,9	-1
Hotell och restaurang (I)	100,2	100	103,7	109,5	109,2	105,2	-0,3	5
Information, kommunikation (J)	85,4	100	109,4	114,4	114,6	115,0	0,2	35
Fastighetsverksamhet (L)	106,3	100	102,1	104,7	104,8	103,4	0,1	-3
Juridik, ekonomi, vetenskap, teknik (M)	103,5	100	112,3	120,8	115,5	104,7	-4,4	1
Uthyrning, fastighets- o övr. stödtj. (N)	71,1	100	115,4	126,1	123,9	115,8	-1,7	63
Utbildning (P)	71,4	100	102,6	112,3	115,8	120,4	3,1	69
Vård och omsorg (Q)	76,2	100	106,3	116,0	117,2	118,6	1,0	56
Kultur, nöje, fritid (R)	87,8	100	96,6	101,6	97,6	96,3	-3,9	10
Annan serviceverksamhet (S)	94,9	100	102,6	112,1	112,3	110,9	0,2	17
TOTALT	92,6	100	106,2	111,8	110,2	105,3	-1,4	14

Källa: SCB Tjänsteproduktionsindex

Det svenska näringslivet (exklusive finansiella tjänster) bestod enligt undersökningen Företagens ekonomi av drygt 900 000 aktiva företag 2008 som tillsammans hade drygt 2,5 miljoner anställda, 6 700 miljarder kr i omsättning och 1 800 miljarder kr i förädlingsvärde (se tabell 3). Följande kapitel presenterar ett urval av den information som finns tillgänglig från denna undersökning. Mycket mer detaljerad information finns tillgänglig i SCB:s databaser eller går att få via kundanpassade specialbearbetningar.

Tabell 3. Ekonomisk översikt för totalt näringsliv, varuproducerande företag och tjänsteproducerande företag 2008

Table 3. Economic overview for the total business sector, the goods-producing sector and the services sector 2008

	Varuprodu- cerande företag (SNI 01-43)	Tjänsteprodu- cerande företag (SNI 45-96 exkl. 64-66, 84)	Näringslivet totalt (SNI 01-96 exkl. 64-66, 84)
Antal företag (tusental)	343	574	916
Antal anställda (tusental)	951	1 565	2 515
Nettoomsättning (miljarder kr)	2 729	4 018	6 747
Förädlingsvärde (miljarder kr)	778	1 062	1 840

Kommentar: Offentlig förvaltning SNI 2007 84 (sektion O) samt företag som bedriver finansiell verksamhet, SNI 2007 64-66 (sektion K), ingår inte i undersökningen Företagens ekonomi. De finansiella företagen undersöks av en annan enhet inom SCB. Publicering sker i serie FM – Finansmarknad.

Näringslivets struktur

Figur 3 ger en översiktlig bild av näringslivets struktur 2008 på aggregerad branschnivå (SNI-sektioner). Figuren visar också vilken profil de olika branscherna har när det gäller den relativa betydelsen mätt i antal företag, antal anställda, omsättning och förädlingsvärde.

Generellt sett så är industriaktiviteter (*utvinning av mineral, tillverkning och energi*) relativt kapitalintensiva aktiviteter, med hög förädlingsgrad, dominerad av stora företag. Dessa aktiviteter står därför för en relativt liten andel av näringslivets företag, men en högre andel av antalet anställda och en ännu högre andel av förädlingsvärdet.

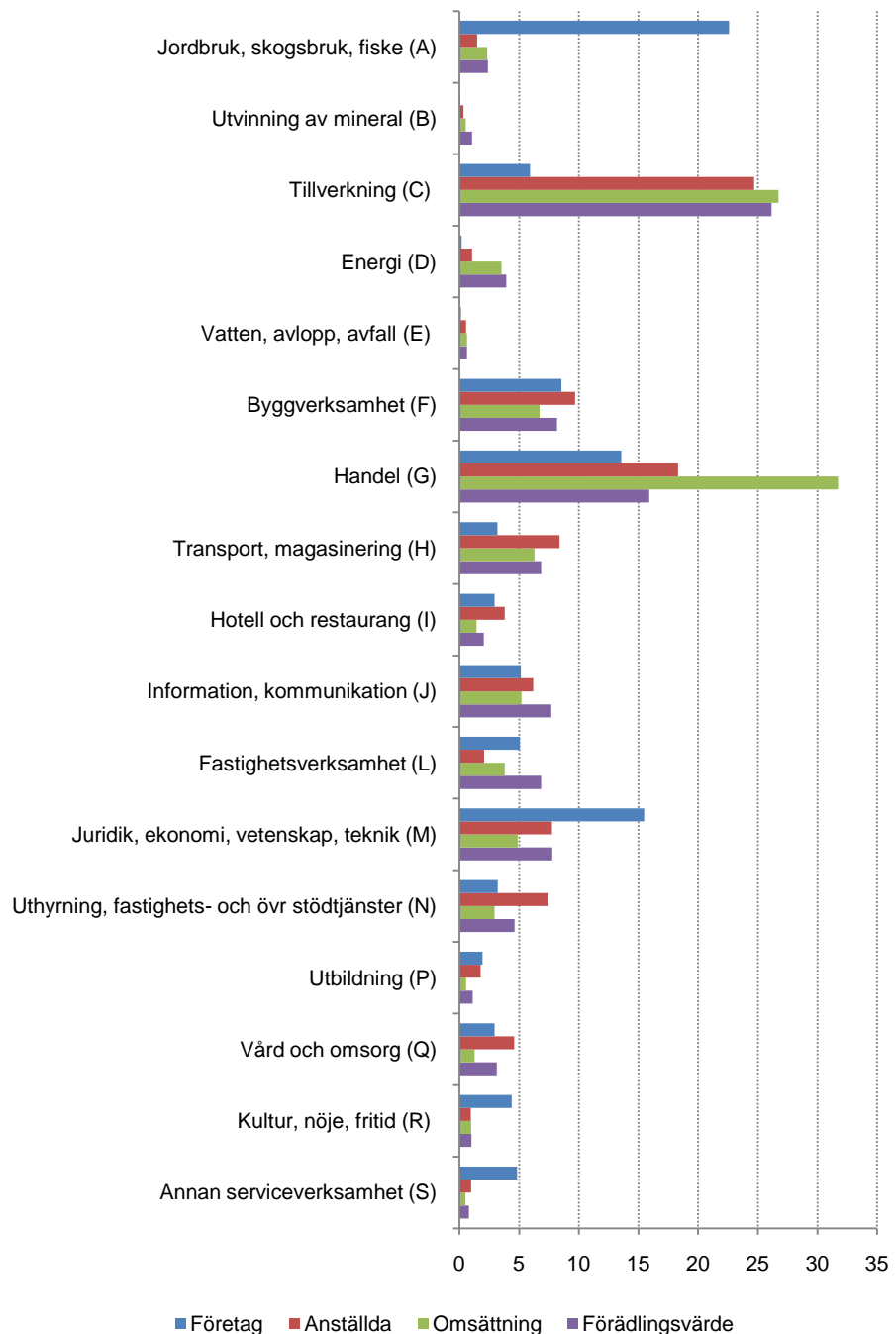
De flesta tjänstenärningar tenderar att vara relativt arbetsintensiva aktiviteter, med en betydande andel små och medelstora företag, vilket förklarar den relativt höga andelen av näringslivets företag och antal anställda. Detta gäller inte minst branscherna *juridik, ekonomi, vetenskap, teknik* samt *kultur, nöje, fritid* och *annan serviceverksamhet*. Den senare branschen inkluderar intressebevakning, reparation av datorer och hushållsartiklar samt andra konsumenttjänster.

Den extremt höga andelen av näringslivets företag inom *jordbruk, skogsbruk, fiske* (23 %) förklaras av det stora antalet egenföretagare utan anställda inom sektorn. Den ekonomiska betydelsen är betydligt mindre, då sektorn stod för enbart två procent både av näringslivets omsättning och förädlingsvärde 2008.

Handelns specifika verksamhet som karakteriseras av inköp och återförsäljning syns tydligt i en mycket hög andel (32 %) av näringslivets totala omsättning, dubbelt så hög som andelen av förädlingsvärdet (16 %). Även inom *energisektorn* är andelen omsättning relativt hög, vilket delvis beror på att sektorn innehåller många försäljningsföretag utan egen energiproduktion.

Figur 3. Företag, anställda, omsättning, förädlingsvärde per bransch 2008 (SNI-sektioner), andel av totala näringslivet (%)

Figure 3. Enterprises, employment, turnover, value added by industry 2008 (NACE sections), share of total business economy (%)

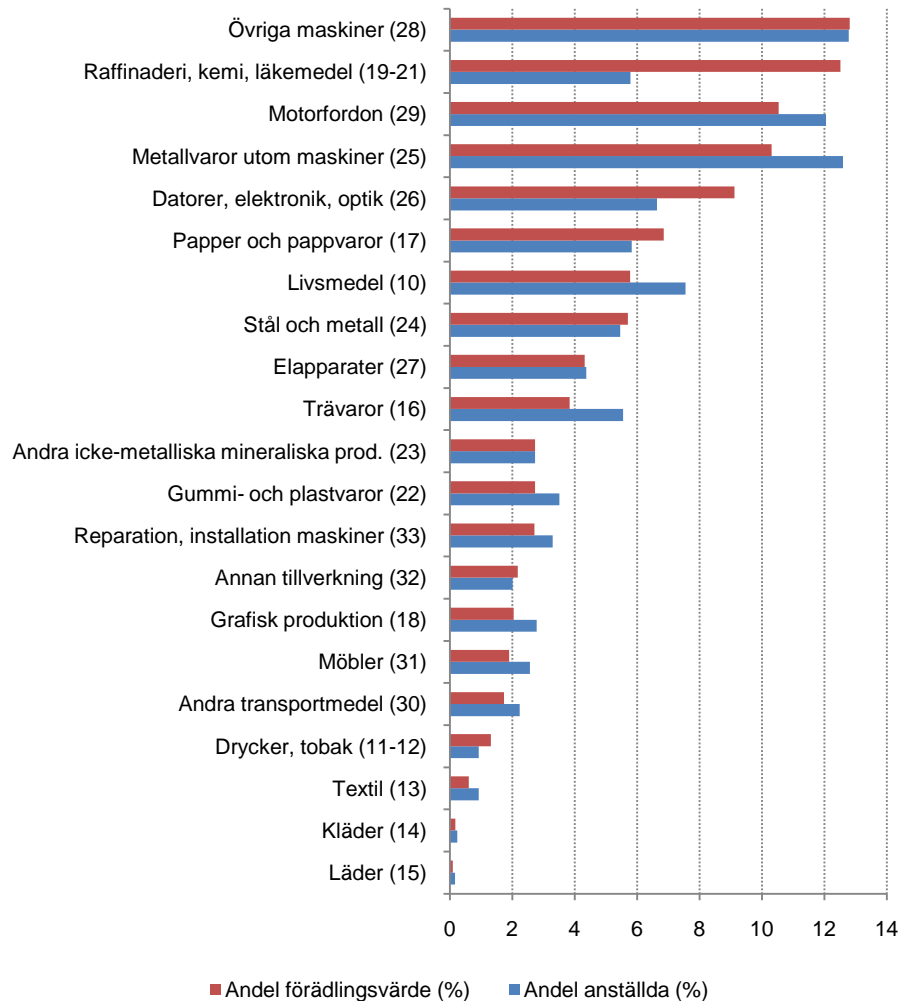


Det finns stora skillnader inom de relativt aggregerade branschgrupper som redovisas i figur 3. Figur 4 visar en uppdelning av tillverkningsindustrins förädlingsvärde och antal anställda på en något mer detaljerad branschnivå (SNI-divisioner, där några grupperats på grund av konfidentialitet). Störst 2008 var den relativt heterogena branschen *övriga maskiner* (vilken exkluderar framförallt datorer, elektronik, optik, elapparater samt fordon) med 13 procent både av tillverkningsindustrins förädlingsvärde och antal anställda.

Raffinaderi, kemi, läkemedel är relativt kapitalintensiva aktiviteter och denna branschgrupp stod också för mer än dubbelt så stor andel av tillverkningsindustrins förädlingsvärde som antal anställda. På andra änden av skalan återfinns *läder* och *textil* båda med över en och en halv gång högre andel av tillverkningsindustrins antal anställda än förädlingsvärde, samt *trävaror* strax därefter.

Figur 4. Tillverkningsindustrins struktur 2008. Förädlingsvärde och antal anställda per bransch (SNI-divisioner), andel av totala tillverkningsindustrin (%)

Figure 4. Structure of the manufacturing sector 2008. Value added and employment by industry (NACE division), share of total manufacturing (%)



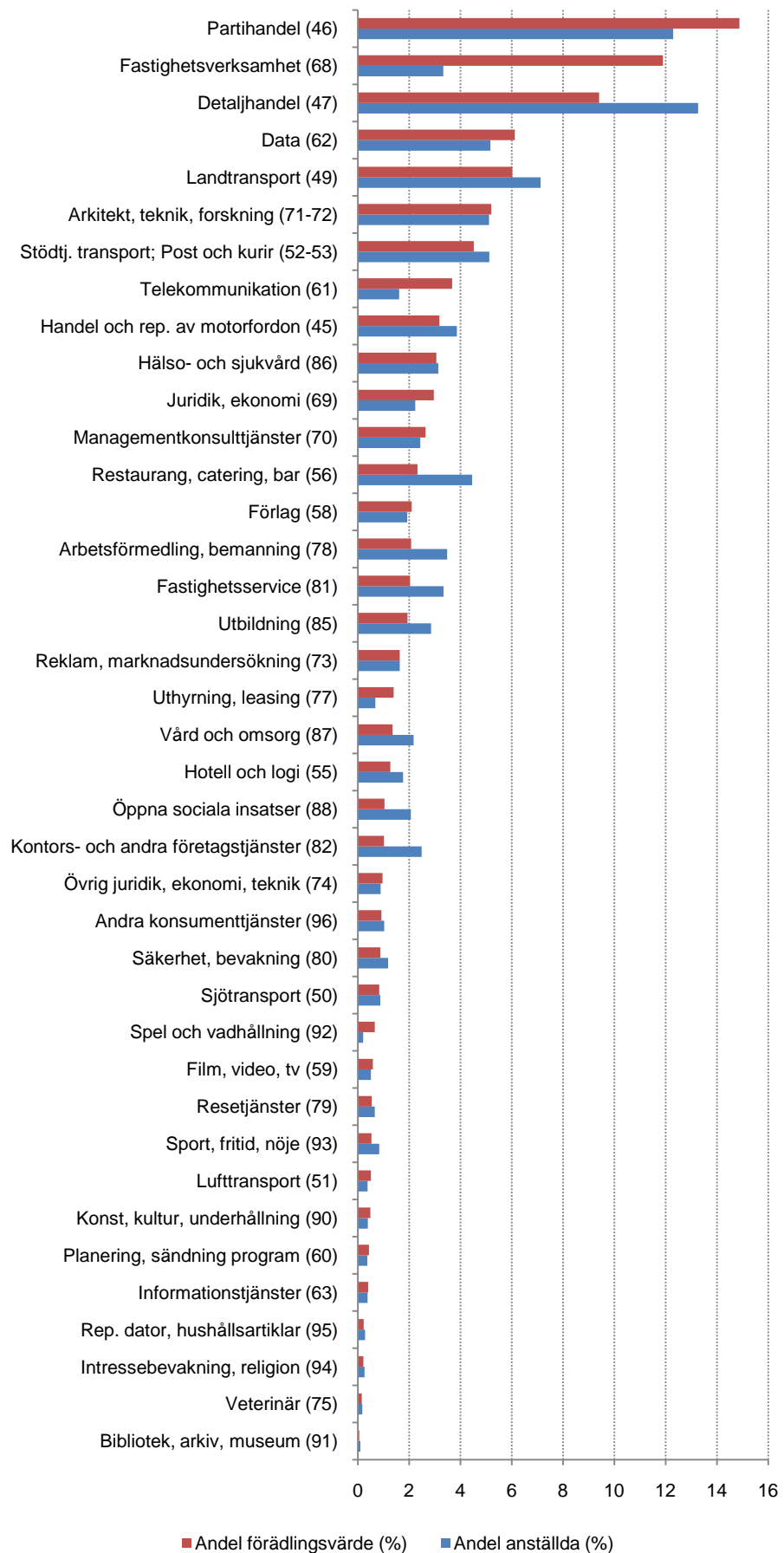
Figur 5 visar en motsvarande uppdelning av tjänstesektorn på en mer detaljerad branschnivå. *Partihandel* var den enskilt största branschen mätt som andel av tjänstesektorns totala förädlingsvärde (15 %), medan *detaljhandeln* var störst mätt som andel av antalet anställda (13 %).

Även inom tjänstesektorn finns stora strukturella skillnader mellan de olika delbranscherna. *Fastighetsverksamhet* är relativt kapitalintensiv och i denna bransch var det också störst skillnad mellan de två måtten, där andelen av tjänstesektorns förädlingsvärde 2008 (11,9 %) var över tre och en halv gång större än andelen av antal anställda (3,3 %). En liknande profil har *spel och vadhållning* med över tre gånger högre förädlingsvärdeandel, samt *telekommunikation* och *uthyrning, leasing* med två gånger högre förädlingsvärdeandel.

På andra änden av skalan finns *kontors- och andra företags tjänster* där andelen av tjänstesektorns antal anställda (2,5 %) var nästan två och en halv gång större än branschens andel av förädlingsvärdet (1,0 %). Liknande profil har andra arbetsintensiva verksamheter som *öppna sociala insatser* med över två gånger högre andel av antalet anställda, samt *restaurang, catering, bar* och *bibliotek, arkiv, museum* strax därefter.

Figur 5. Tjänstesektorns struktur 2008. Anställda och förädlingsvärde per bransch (SNI-divisioner), procent av totala tjänstesektorn

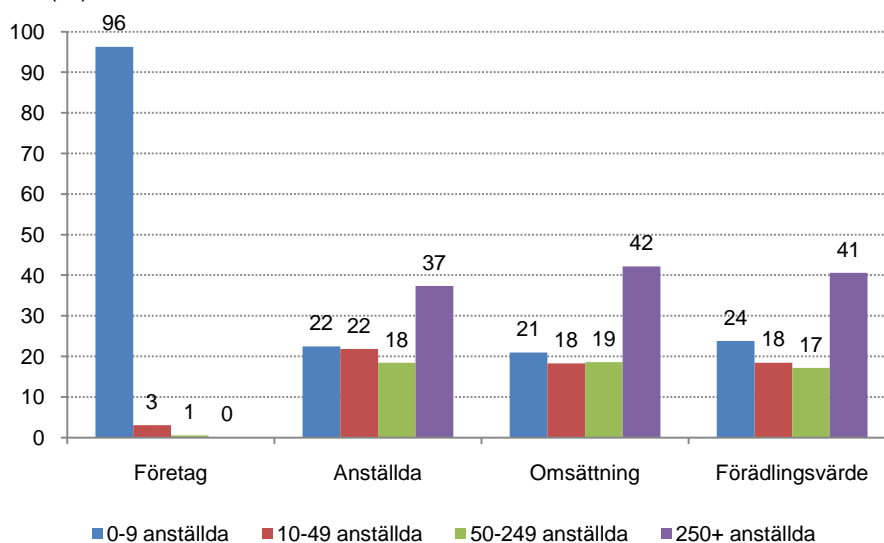
Figure 5. Structure of the services sector 2008. Employment and value added by industry (NACE division), share of total services sector (%)



Små och medelstora företag

Det svenska näringslivet består till mycket stor del av små och medelstora företag med färre än 250 anställda: de utgjorde 99,9 procent av alla företag 2008, vilka tillsammans stod för 59 procent av näringslivets totala förädlingsvärde och 63 procent av de anställda. En mycket stor andel av företagen är s.k. mikroföretag med färre än 10 anställda (96 %). Dessa stod för över en femtedel av såväl näringslivets totala antalet anställda, som den totala omsättningen och det förädlingsvärde som genererats, se figur 6.

Figur 6. Näringslivets struktur efter företagsstorlek (efter anställda) 2008. Andel företag, anställda, omsättning, förädlingsvärde per storleksklass (%)
Figure 6. Business structure by enterprise size-class (based on employment) 2008. Share of enterprises, employment, turnover and value added by size-class (%)



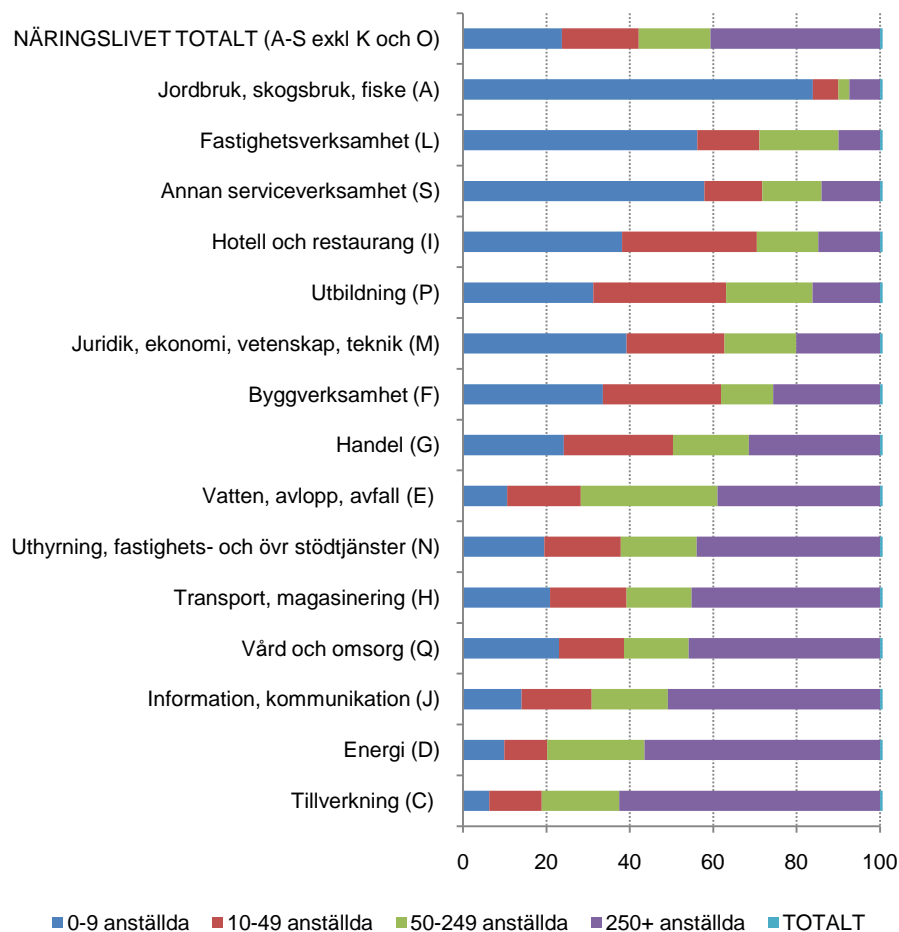
Betydelsen av små och medelstora företag varierar kraftigt mellan olika branscher, se figur 7 som visar en uppdelning på SNI-sektioner. I allmänhet så är deras betydelse klart större inom tjänstesektorn än inom industrin. Allra störst andel av branschens förädlingsvärde stod dock företag med färre än 250 anställda inom *jordbruk, skogsbruk, fiske* för (93 %), följt av *fastighetsverksamhet* (90 %).

Studerar man de tre olika kategorierna av små och medelstora företag så ser man att när det gäller s.k. mikroföretag med färre än 10 anställda så stod de för klart störst andel av branschens totala förädlingsvärde inom *jordbruk, skogsbruk, fiske* (84 %). Små företag med mellan 10 och 49 anställda stod istället för störst andel inom *hotell och restaurang* samt *utbildning* (32 % i båda). Medelstora företag med 50-249 anställda dominerade mest inom *vatten, avlopp, avfall* där de stod för 33 procent av branschens förädlingsvärde.

Stora företag med 250 anställda eller fler stod för 63 procent av förädlingsvärdet inom *tillverkning*. Men även inom tillverkning finns många delbranscher som kraftigt domineras av små och medelstora företag. Baserat på SNI-divisioner (som visades i figur 4) så var deras andel av branschens förädlingsvärde högst inom *grafisk produktion* och *metallvaror utom maskiner* (85 procent i båda). Andelen var klart minst inom *drycker, tobak* samt *papper, pappvaror* där istället stora företag stod för 96 respektive 89 procent av förädlingsvärdet.

Figur 7. Branschstruktur efter företagsstorlek 2008, andel förädlingsvärde per storleksklass och bransch (SNI-sektioner), procent (1)

Figure 7. Industry structure according to enterprise size 2008, share of value added by enterprise size-class and industry (NACE sections), percent



(1) Utvinning av mineral (B) och Kultur, nöje, fritid (R) konfidentiella

Även inom tjänstesektorn varierar betydelsen av små och medelstora företag kraftigt. Baserat på SNI-divisioner (som visades i figur 5) så stod de t.ex. för enbart 14 procent av förädlingsvärdet inom *telekommunikation* och 19 procent inom *lufttransport*. Inom *managementkonsulttjänster, reklam och marknadsundersökning*, samt *fastighetsverksamhet* stod istället små och medelstora företag för över nio tiondelar av branschens förädlingsvärde.

Notera att dessa uppgifter baseras enbart på antalet anställda inom de olika företagen. Vissa av de mindre företagen kan tillhöra större koncerner och därmed inte vara helt självständiga enheter. Företag med få antal anställda kan också vara relativt stora mätt i ekonomiska termer som omsättning eller balansomsättning. Detta kan gälla t.ex. vissa specifika aktiviteter som är mycket kapitalintensiva, som t.ex. viss typ av energiproduktion.

En annan orsak kan vara att företaget till stor del lånar eller hyr in personal från ett närstående företag eller från bemanningsföretag. I en mer kvalificerad analys av betydelsen av småföretag kan man beakta även dessa faktorer.

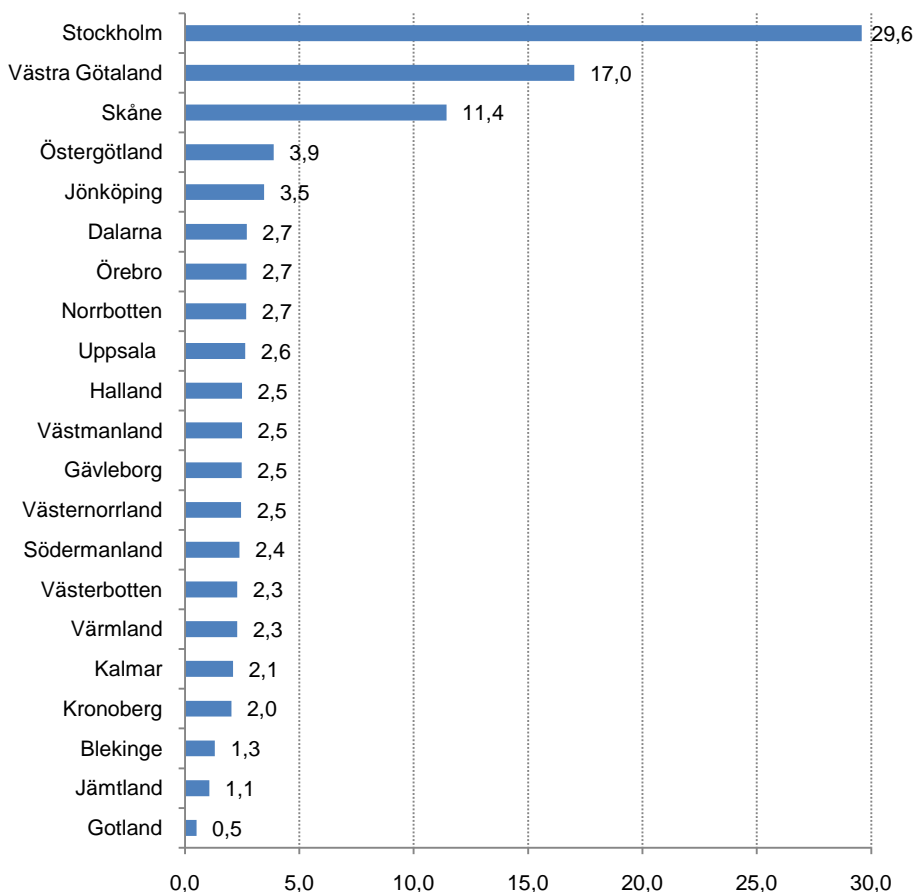
Ett särskilt Statistiskt Meddelande om de små och medelstora företagens ekonomi planeras publiceras i september 2010. Till detta kommer även analys som tar hänsyn till koncern tillhörighet och storleken på andra variabler än antal anställda att presenteras.

Det regionala näringslivet

De tre storstads länen dominerar kraftigt det svenska näringslivet. Stockholms län stod för knappt 30 procent av näringslivets totala förädlingsvärde 2008, följt av Västra Götaland med 17 procent och Skåne med 11 procent, se figur 8.

Figur 8. Näringslivets förädlingsvärde per län 2008, andel av riket totalt (%)

Figure 8. Business economy value added by region (County) 2008, share of national total (%)



En indikator på hur viktiga olika branscher är för den regionala ekonomin är deras andel av det totala regionala förädlingsvärdet, vilket presenteras i tabell 4. Om man jämför dessa andelar över regionerna får man en indikation på hur specialiserad en region är på de olika aktiviteterna (relativt de andra regionerna). Hur specialiserad en region är beror på en mängd olika faktorer där respektive faktors betydelse varierar beroende på typ av aktivitet. Viktiga faktorer är bl.a. klimat och topografi, tillgång till naturresurser, tillgång till utbildad personal, närhet till marknader, infrastruktur samt tradition och kultur.

Variationen i regional specialisering är stor inom många branscher. Ett exempel är tillverkning. *Tillverkning* stod för 43 procent av förädlingsvärdet i Jönköpings län och 42 procent i Blekinge, men bara 12 procent på Gotland och 15 procent i Stockholms län, Jämtland och Norrbotten. Jämfört med riksgenomsnittet var Stockholm istället mest specialiserad inom *information och kommunikation*, med en andel som var 1,8 gånger högre än i riket. Allra störst var spridningen i specialisering jämfört med riksgenomsnittet inom *utvinning av mineral och kultur, nöje, fritid*. Båda branscherna var relativt små i alla kommuner utom en där branschen istället var klart störst. Minst var spridningen i specialisering inom *annan serviceverksamhet, byggverksamhet och handel*. Annan serviceverksamhet är liten i alla regioner, medan bygg och handel kan sägas tillhöra basverksamheter för alla regioner.

Tabell 4. Det regionala näringslivets struktur 2008. Förädlingsvärde per bransch (SNI-sektioner) och län, andel av läns totaler (%)

Table 4. The regional business structure 2008. Value added by industry (NACE section) and region (County), share of regional total (%)

	Jordbruk, skog, fiske (A)	Utvinning (B)	Tillverkning (C)	Energi (D)	Vatten, avlopp, avfall (E)	Bygg(F)	Handel (G)	Transport etc. (H)	Hotell/restaurang (I)	Information och komm. (J)	Fastighet (L)	Juridik, ekonomi etc. (M)	Uthyrning, stöd tjänster (N)	Utbildning (P)	Vård och omsorg (Q)	Kultur, nöje, fritid (R)	Annan service (S)	Total
Stockholm	0	0	15	3	0	7	17	6	2	14	9	11	6	2	5	1	1	100
Uppsala	3	..	27	..	0	10	13	6	2	4	7	8	4	1	4	1	1	100
Södermanland	3	0	40	3	1	9	14	5	2	2	7	4	3	1	2	1	1	100
Östergötland	4	0	29	5	1	8	14	7	2	6	8	6	6	1	3	1	1	100
Jönköping	4	0	43	2	1	7	17	7	1	4	4	4	3	1	1	0	1	100
Kronoberg	4	0	39	2	0	7	17	6	1	4	5	8	2	1	2	0	1	100
Kalmar	6	0	36	7	1	8	12	6	2	4	5	6	3	1	2	1	1	100
Gotland	8	..	12	3	0	11	10	10	4	2	4	4	2	1	3	..	1	100
Blekinge	3	..	42	..	1	8	10	5	2	9	5	5	4	1	1	0	1	100
Skåne	3	0	26	3	1	9	18	8	2	6	7	8	5	1	3	1	1	100
Halland	4	0	27	7	1	10	20	6	2	2	6	5	3	1	3	1	1	100
V. Götaland	2	0	30	2	1	8	17	9	2	6	7	8	4	1	2	1	1	100
Värmland	4	0	33	8	1	8	15	6	2	5	5	6	3	1	2	1	1	100
Örebro	3	..	36	4	1	9	15	6	2	4	6	5	4	1	4	..	1	100
Västmanland	2	0	40	3	1	9	14	5	1	4	6	5	4	1	3	0	1	100
Dalarna	6	..	39	4	..	9	13	5	2	3	4	4	3	1	2	1	1	100
Gävleborg	4	0	36	5	1	9	11	7	2	3	5	8	4	1	3	0	1	100
Västernorrland	5	0	27	11	1	9	11	8	2	9	6	5	3	1	2	1	1	100
Jämtland	9	1	15	16	0	9	12	7	3	4	6	5	5	1	3	2	1	100
Västerbotten	5	2	27	12	0	9	12	7	2	5	5	5	3	1	2	0	1	100
Norrbottn	4	..	15	..	0	9	9	7	2	5	4	5	3	1	2	0	1	100
RIKET	2	1	26	4	1	8	16	7	2	8	7	8	5	1	3	1	1	100

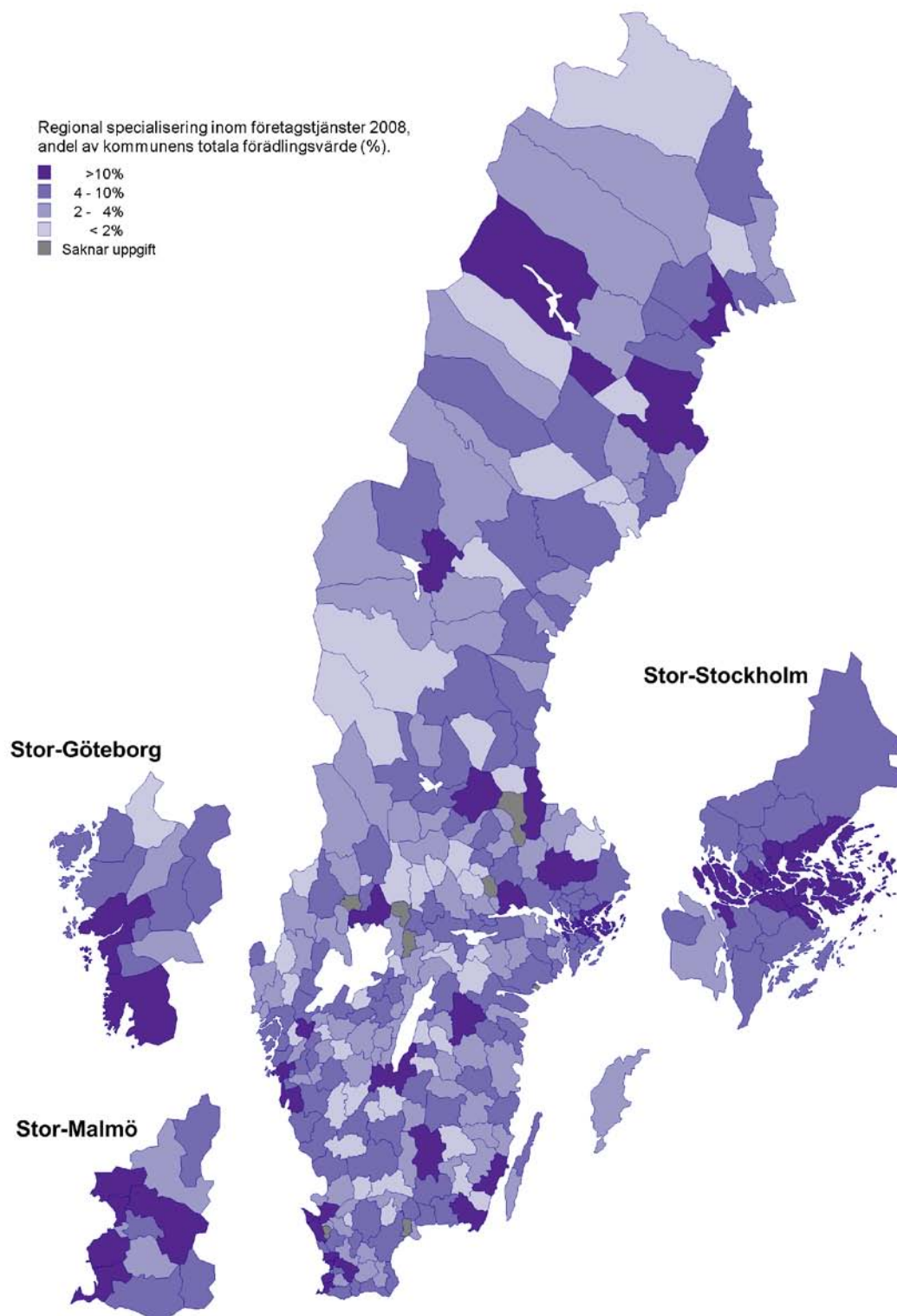
.. Konfidentiella data

Figur 9 visar spridningen i regional specialisering inom den s.k. företagstjänstesektorn vilken består av i hög grad kunskapsintensiv konsultrelaterad verksamhet inom områden som data, juridik och ekonomi, arkitekt och teknik, teknisk provning och analys och liknande, samt arbetsförmedling och bemanning (SNI 62+69-71+73+78). En allmän trend i samhället har varit att företag idag i större grad än tidigare köper in dessa tjänster istället för att producera dem internt, i syfte att spara kostnader och öka flexibiliteten.

Generellt sett är specialiseringen inom dessa områden hög i storstadsområden och universitetsorter. Mest specialiserade på företagstjänster 2008 var Stockholms och Arjeplogs kommun där dessa aktiviteter stod för 23 procent respektive 22 procent av kommunens totala förädlingsvärde, jämfört med ett riksgenomsnitt på 11,5 procent. Minst specialiserade var Hällefors, Munkfors och Svenljunga med en andel under 0,7 procent. Det bör påpekas att specialisering i en mindre region kraftigt påverkas av lokaliseringen av enskilda företag.

**Figur 9. Regional specialisering inom företagstjänster (SNI 62+69-71 +73 + 78)
2008, andel av kommunens totala förädlingsvärde (%)**

Figure 9. Regional specialization in business services (NACE 62+69-71+73+78) 2008, share of total value added by municipality (%)



Intäkter, kostnader och rörelseresultat

I tabell 5 presenteras en översiktlig resultaträkning för näringslivet 2008. Näringslivets totala rörelseintäkter (nettoomsättning, övriga rörelseintäkter, aktiverat arbete samt förändring av lager) uppgick 2008 till 7 006 miljarder kr, de totala rörelsekostnaderna (råvaror, handelsvaror, externa kostnader, personalkostnader och övriga rörelsekostnader) till 6 325 miljarder kr, vilket ger ett rörelseresultat före avskrivningar på 680 miljarder kr. Efter justering för finansiella och extraordinära intäkter och kostnader samt bokslutsdispositioner och avdrag för avskrivningar och skatt uppgick årets redovisade resultat till 547 miljarder kr.

Tabell 5. Resultaträkning för näringslivet totalt, varuproducerande företag och tjänsteproducerande företag 2008, miljarder kr

Table 5. Profit and loss account for the total business sector, the goods-producing sector and the services sector 2008, SEK billion

	Varuprodu- cerande företag (SNI 01-43)	Tjänsteprodu- cerande företag (SNI 45-96 exkl. 64-66, 84)	Näringslivet totalt (SNI 01-96 exkl. 64-66, 84)
Nettoomsättning exkl. punktskatter	2 729,1	4 017,7	6 746,8
Övriga rörelseintäkter	121,1	101,0	222,2
Aktiverat arbete för egen räkning	7,8	3,5	11,3
Förändring av lager	29,1	-3,7	25,4
Kostnader för råvaror och handelsvaror	-1 497,9	-1 903,0	-3 400,9
Övriga externa kostnader	-513,0	-1 068,7	-1 581,7
Summa personalkostnader	-492,8	-732,8	-1 225,6
<i>Löner och andra personalkst</i>	-332,4	-503,7	-836,1
<i>Sociala avg. och övr. personalkst</i>	-160,3	-229,2	-389,5
Övriga rörelsekostnader	-66,9	-50,1	-117,1
Rörelseresultat före avskrivningar	316,6	363,8	680,4
Summa av- och nedskrivningar	-101,4	-124,9	-226,3
Rörelseresultat	215,2	238,9	454,1
Resultat från finansiella investeringar	225,6	-46,1	179,5
Resultat efter finansiella poster	440,7	192,9	633,6
Extraordinära intäkter och kostnader	0,3	2,0	2,2
Bokslutsdispositioner	-14,4	0,9	-13,5
Skatt på årets resultat	-42,9	-33,0	-75,8
Årets resultat	383,7	162,8	546,5

Förutom en uppdelning av företagens (eller ingående enheters) intäkter på olika branscher efter deras huvudsakliga aktivitet, så kan intäkterna också fördelas på olika produkter som företagen producerar. Från undersökningen om industrins varuproduktion (IVP) finns uppgifter om värde och kvantitet för ett stort antal industriprodukter. I tabell 6 redovisas uppgifter om industrins varuproduktion 2008 för några utvalda stora varugrupper.

Inom undersökningen Företagens ekonomi finns liknande uppgifter för tjänstesektorn, med en uppdelning av tjänstebranschernas omsättning per produkt. Figur 10 visar omsättningen inom *arbetsförmedling, bemanning* (SNI 78) 2008 fördelad på produkt. Under 2008 kom 12 procent av branschens omsättning från rekryteringstjänster, 86 procent från personaluthyrning och 3 procent från sekundära aktiviteter inom andra branscher. Störst produkt inom personaluthyrning var uthyrning av industriarbetare och transport-, lagring- och logistikpersonal med 27 procent av branschens omsättning.

Tabell 6. Industrins varuproduktion 2008, exempel på några stora varugrupper, kvantiteter och värden (miljoner SEK)

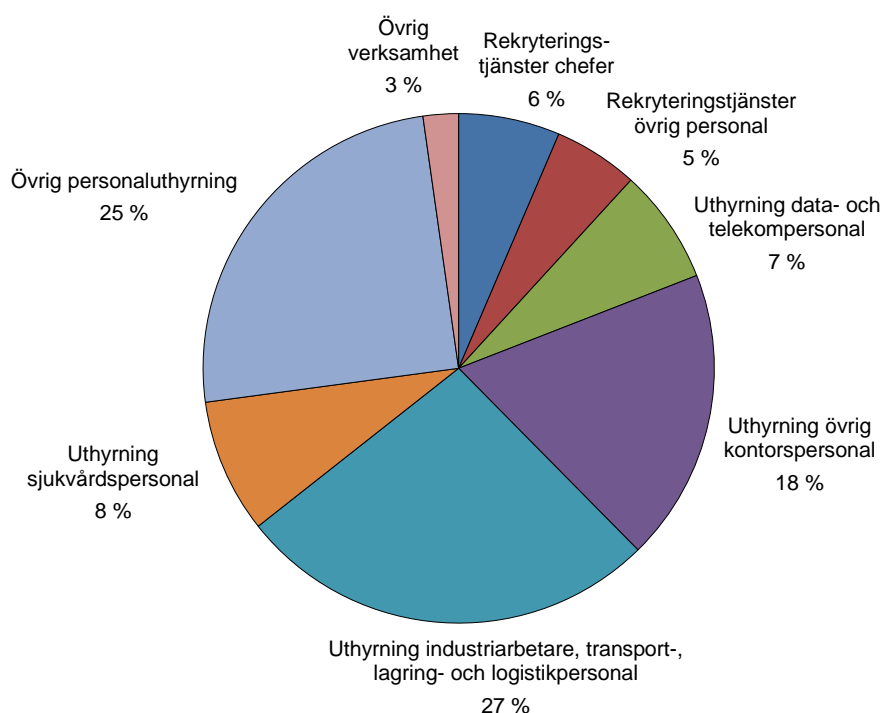
Table 6. Industrial production of goods 2008, examples of some large commodities, quantities and values (SEK Million)

KN-nr.	Beskrivning	Kvantitet	Enhet	Värde Miljoner kronor
44071093	Virke av furu "Pinus sylvestris L.", sågat eller kluvet i längdriktningen eller skuret eller svarvat till skivor, med en tjocklek av > 6 mm (exkl. hyvlad, slipad eller längdskarvat samt virke för framställning av blyertspennor och andra typer av pennor som är infattade i trä; virke med en längd av <= 125 mm och en tjocklek av < 12,5 mm)	7 201 639	m3	12 271
48010000	Tidningspapper i rullar eller ark enligt anmärkningar nr 4 i detta kapitel, obelagda och obestrukna, i rullar med en bredd av > 36 cm eller i kvadratiska eller rektangulära ark hos vilka, i ovikt skick, den ena sidan är > 36 cm och den andra sidan > 15 cm	2 449 221	ton	11 207
19059030	Bröd, utan tillsats av honung, ägg, ost eller frukt och innehållande i torrt tillstånd av <= 5 viktprocent socker och av <= 5 viktprocent fett	511 358	ton	9 718
84195000	Värmeväxlare (exkl. genomströmnings- eller förrådsvarmvattenberedare och värmepannor, ångkondensatorer, luftvärmare, economisers e.d.)	7 122 557	st	7 999
48191000	Kartonger, askar och lådor av wellpapp	375 917	ton	4 843
02012090	Styckat kött av nötkreatur eller andra oxdjur, färskt eller kylt (exkl. hela och halva slaktkroppar, kompenserade kvartsparter, fram- och bakkvartsparter)	85 927	ton	4 594
38245010	Betong, färdigblandad	6 007 194	ton	4 101
04012011	Mjök och grädde, inte koncentrerade och inte försatta med socker eller annat sötningsmedel, med en fetthalt av > 1 viktprocent, men <= 3 viktprocent, löst liggande i förpackningar med ett innehåll av <= 2 liter	655 199	1 000 l	3 982
09012100	Kaffe, rostat, koffeinhaltigt	87 701	ton	3 580
44181050	Fönster, även franska, och fönsterkarmar, av barrträ	2 025	1 000 st	3 482

Källa: SCB, Industrins varuproduktion (IVP), från NV19SM1001 Industrins produktion av varor och industriella tjänster 2008

Figur 10. Omsättning inom arbetsförmedling, bemanning (SNI 78) per produkt 2008 (%)

Figure 10. Turnover in employment activities (NACE 78) by product 2008 (%)



På kostnadssidan så kan rörelsekostnaderna delas in i fyra huvudtyper: råvaror, handelsvaror, externa kostnader samt personalkostnader. För näringslivet totalt är dessa fyra typer ungefär lika stora, men betydelsen varierar kraftigt mellan olika branscher, vilket syns tydligt i figur 11.

Råvaror och förnödenheter var den klart största kostnadsposten inom *jordbruk, skogsbruk, fiske* (61 %), *byggverksamhet* (59 %) samt *tillverkning* (52 %).

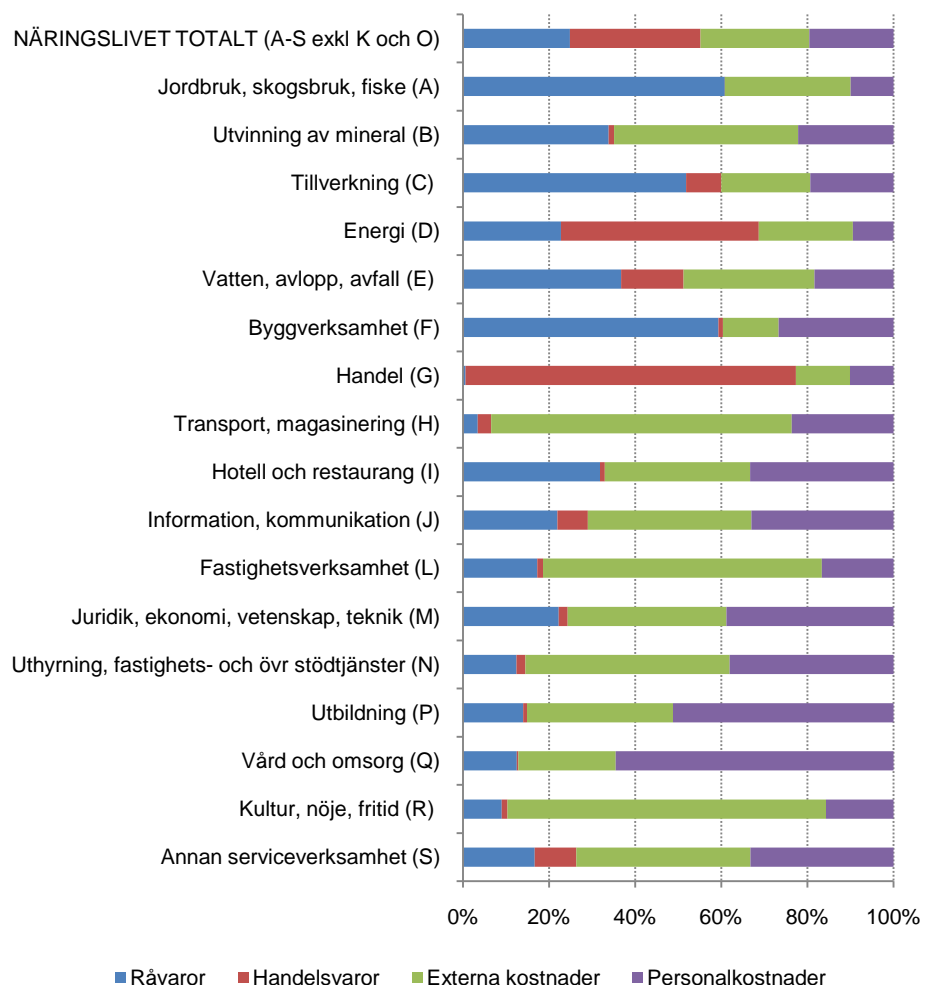
Kostnad för handelsvaror, dvs. varor som köpts in och sålts vidare utan bearbetning, var naturligtvis den dominerande kostnadstypen inom *handeln* (77 %). Handelsvaror stod även för en betydande andel av kostnaderna inom *energisektorn* (46 %). Som noterats tidigare ingår i denna sektor många rena försäljningsföretag utan egen energiproduktion.

Köpta tjänster och andra externa kostnader (inklusive t.ex. betalning för konsulttjänster, lejda transporter och inhyrd personal) dominerade inom *kultur, nöje, fritid* (74 %), *transport, magasinering* (70 %) och *fastighetsverksamhet* (65 %).

Personalkostnader (löner och andra ersättningar, sociala kostnader och andra personalkostnader) var den dominerande kostnadsposten inom *vård och omsorg* (65 %) och *utbildning* (51 %).

Figur 11. Kostnadsstruktur 2008 per bransch (SNI-sektioner), kostnad råvaror, handelsvaror, externa kostnader och totala personalkostnader, andel av totala kostnader (%)

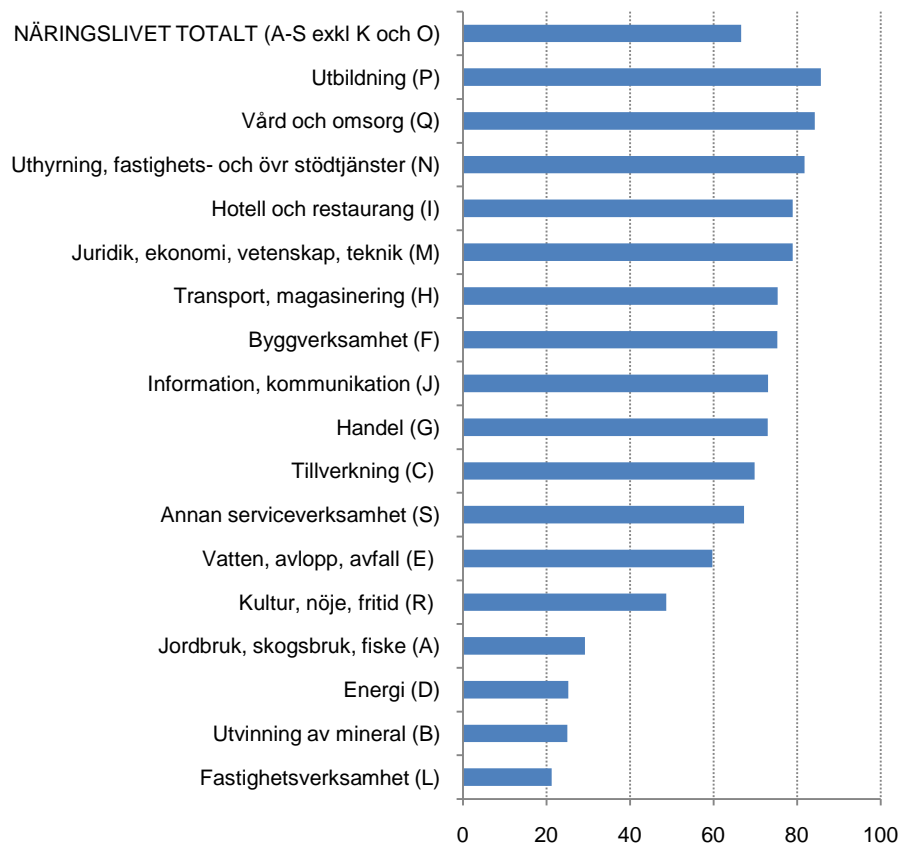
Figure 11. Cost structure 2008 by industry (NACE sections), cost of raw material, purchased and re-sold goods, external costs and total personnel costs, share of total costs (%)



Ett annat sätt att studera personalkostnadernas betydelse är att relatera dessa till förädlingsvärdet vilket görs i figur 12. Det förädlingsvärde som företagen genererar skall förutom personalkostnader även räcka för att täcka kapitalkostnader samt vinst på insatt kapital. Ju mer kapitalintensiv en verksamhet är, desto större andel av förädlingsvärdet behövs för att på sikt behålla maskinparken i oförändrat skick. Personalkostnaderna utgjorde också minst andel av förädlingsvärdet 2008 inom typiskt kapitalintensiva verksamheter som *fastighetsverksamhet* (21 %), *utvinning av mineral* (25 %) och *energi* (25 %).

Figur 12. Personalkostnadernas andel av förädlingsvärdet per bransch (SNI-sektioner) 2008 (%)

Figure 12. Personnel costs as a share of value added by industry (NACE section) 2008 (%)



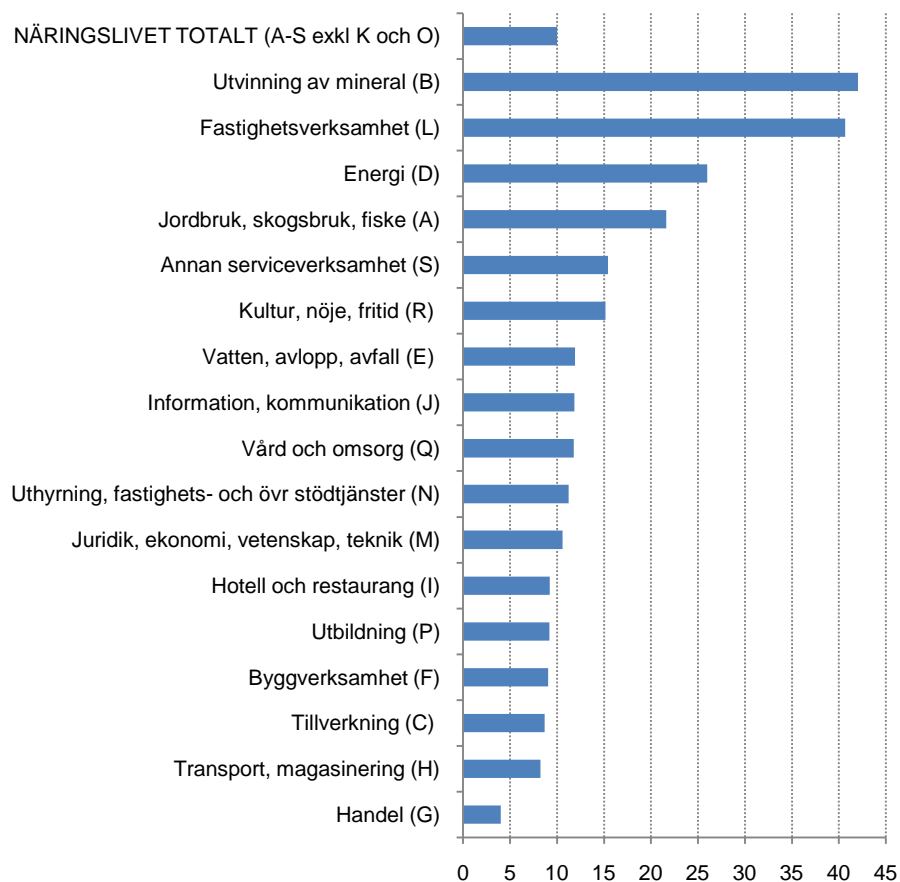
Skillnaden mellan rörelsens intäkter och rörelsens kostnader är lika med rörelseresultatet före avskrivningar. Det är denna bruttovinst som skall täcka ersättning för insatt kapital, skatter och på lång sikt finansiera hela eller delar av de investeringar som görs. Denna bruttovinst är därför i regel högst i kapitalintensiva verksamheter och lägst i arbetsintensiva.

Genom att relatera rörelseresultatet före avskrivningar till omsättningen fås information om vilken (brutto)marginal rörelsens verksamhet genererar. Figur 13 visar näringslivets rörelsemarginal 2008.

Utvinning av mineral och *fastighetsverksamhet* utmärker sig även här med störst rörelsemarginal 2008. I dessa branscher motsvarar rörelseresultatet före skatt 42 respektive 41 procent av omsättningen.

Rörelsemarginalen är som väntat klart minst inom *handeln* (motsvarande 4 procent av omsättningen), där omsättningen är extremt hög jämfört med insatta produktionsfaktorer (arbetskraft och kapital) på grund av verksamhetens art (inköp och återförsäljning av varor).

Figur 13. Näringslivets rörelsemarginal 2008, rörelseresultat före avskrivningar som andel av omsättningen per bransch (SNI-sektioner), procent
Figure 13. Operating margin in the business economy 2008, gross operating surplus as a share of turnover by industry (NACE sections), percent



Kapitalstruktur

Inom undersökningen företagens ekonomi samlas även in uppgifter från företagens balansräkningar. I tabell 7 redovisas en översiktlig balansräkning för näringslivet 2008.

På tillgångssidan uppgick värdet av de totala anläggningstillgångarna 2008 till 9 348 miljarder kr och omsättningstillgångarna till 4 619 miljarder kr. Av de totala anläggningstillgångarna stod finansiella anläggningstillgångar för 67 procent, materiella anläggningstillgångar för 31 procent och immateriella anläggningstillgångar för två procent.

På skuldsidan uppgick värdet av det totala egna kapitalet (inklusive handelsbolag, kommanditbolag och enskilda näringsidkare) till 4 859 miljarder kr och korta och långfristiga skulder till 8 283 miljarder kr.

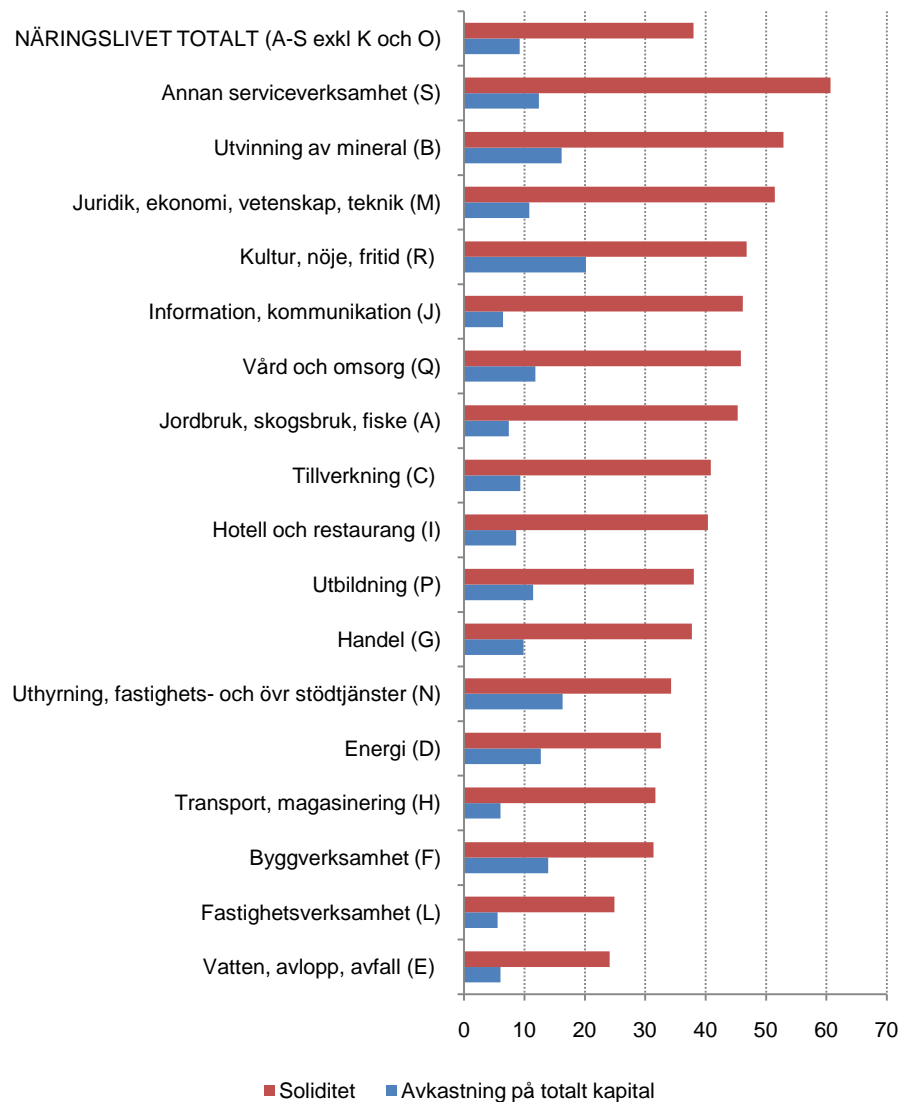
Tabell 7. Översiktlig balansräkning för näringslivet 2008, miljarder kr
Table 7. Aggregate balance sheet for the business economy 2008, SEK billion

	Varuprodu- cerande företag (SNI 01-43)	Tjänsteprodu- cerande företag (SNI 45-96 exkl. 64-66, 84)	Näringslivet totalt (SNI 01-96 exkl. 64-66, 84)
SUMMA TILLGÅNGAR	6 678	7 288	13 967
Anläggningstillgångar	4 258	5 091	9 348
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	73	108	181
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	1 033	1 900	2 933
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	3 152	3 083	6 234
Omsättningstillgångar	2 421	2 198	4 619
<i>Varulager m.m.</i>	306	277	584
<i>Kortfristiga fordringar</i>	1 725	1 380	3 105
<i>Kortfristiga placeringar</i>	154	144	299
<i>Kassa och bank</i>	236	396	631
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	6 678	7 288	13 967
Eget kapital i handelsbolag/KB/enskilda näringsidkare	135	111	246
Eget kapital exkl. handelsbolag/KB/enskilda näringsidkare	2 173	2 440	4 613
Obeskattade reserver	421	199	620
Avsättningar	110	95	205
Långfristiga skulder	1 927	2 715	4 643
Kortfristiga skulder	1 912	1 728	3 640

Ett antal indikatorer kan konstrueras utifrån balansräkningsdata. Figur 14 redovisar två av de vanligaste på aggregerad branschnivå (SNI-sektioner). Det första är en indikator på räntabiliteten, d.v.s. den avkastning det insatta kapitalet genererat. I det här fallet relateras rörelseresultatet efter finansiella poster till storleken på det totala kapitalet. Den andra indikatorn är ett mått på soliditeten där storleken på det egna kapitalet (plus 72 procent av obeskattade reserver) relateras till summa skulder och eget kapital.

Figur 14. Avkastning på totalt kapital och soliditet per bransch (SNI-sektioner) 2008 (%)

Figure 14. Return on total capital and solidity in the business economy by industry (NACE sections) 2008 (%)



Investeringar

Förändringen i värdet av de materiella anläggningstillgångarna (maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar) mellan två räkenskapsår beror bland annat på storleken på nettoinvesteringarna.

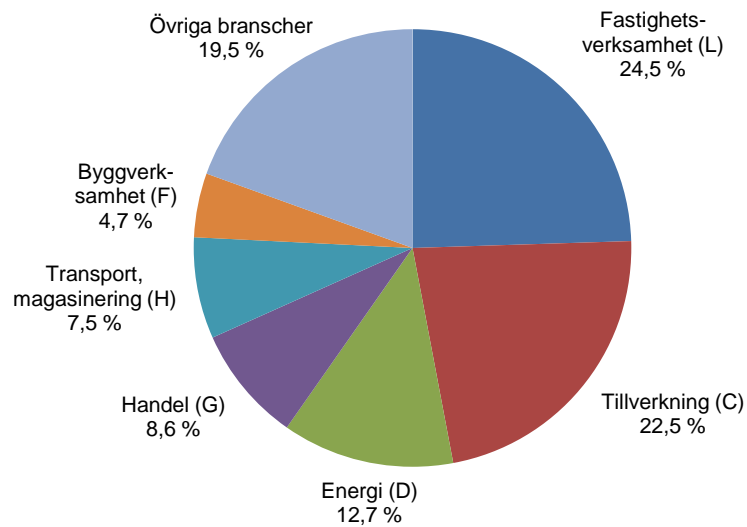
Nettoinvesteringar definieras som årets anskaffningar minus årets avyttringar. Anskaffningar inkluderar såväl nyanskaffningar som förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på befintliga materiella anläggningstillgångar.

Näringslivets nettoinvesteringar (här exklusive jordbruk, skogsbruk, fiske) uppgick till drygt 290 miljarder kr 2008, varav *fastighetsverksamhet* stod för 24 procent, *tillverkning* stod för 23 procent och *energi* stod för 13 procent, se figur 15.

Genom att relatera storleken på investeringarna till förädlingsvärdet fås ett mått som kan jämföras över bransch och över tid. Inom *fastighetsverksamhet*, *energi*, *vatten, avlopp, avfall* samt *utvinning av mineral* motsvarade nettoinvesteringarna över 40 procent av förädlingsvärdet. I samtliga övriga branscher motsvarade nettoinvesteringarna mindre än 20 procent av förädlingsvärdet, se figur 16.

Figur 15. Näringslivets (1) nettoinvesteringar 2008 per bransch (SNI-sektioner), andel av totala näringslivet (%)

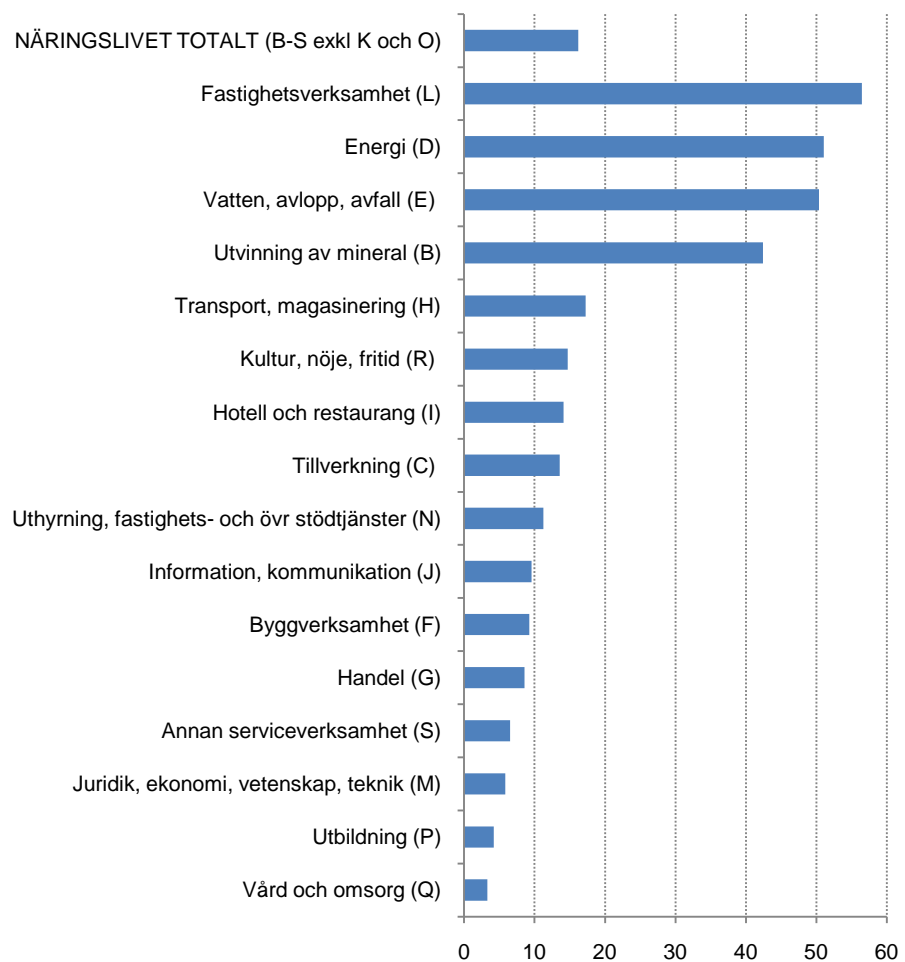
Figure 15. Net investments in the business economy 2008 by industry (NACE sections), share of total business economy (%)



(1) Näringslivet är här exklusive jordbruk, skogsbruk, fiske (A)

Figur 16. Nettoinvesteringar som andel av förädlingsvärdet per bransch (1) (SNI-sektioner) 2008 (%)

Figure 16. Net investments as a share of value added by industry (NACE sections) 2008 (%)



(1) Exklusive jordbruk, skogsbruk, fiske (A)

Specialstudier

Från undersökningen Företagens ekonomi finns ett stort antal detaljerade räkenskapsuppgifter för samtliga företag som bedriver näringsverksamhet (är marknadsproducenter) i Sverige, oberoende av juridisk form. Dessutom finns ytterligare specifikationer för ett urval företag. Det omfattande mikromaterialet kan användas för olika specialstudier, t.ex. genom att göra särskilda grupperingar eller urval av företag. På detta sätt kan man t.ex. studera tillväxten hos de företag som startade för fem år sedan, de mest snabbväxande företagen inom olika branscher, eller utvecklingen av den kunskapsintensiva tjänstesektorn i Öresundsregionen. I detta avsnitt presenteras ett exempel på en specialstudie av en särskild grupp av företag som klassats som "miljöföretag".

Miljöföretag

Bakgrund

Hårdare lagkrav i kombination med ett ökat miljöintresse hos både allmänhet och företag har lett till en ökad efterfrågan på miljöteknik, miljöprodukter och miljötjänster. Inte minst från politiskt håll har förhoppningar ställts på miljösektorn att den skall både bidra till mindre miljöbelastning och samtidigt en ökad sysselsättning och ökade exportinkomster.

OECD och Eurostat började under 1990-talet utarbeta definitioner och riktlinjer för ny statistik om sektorn för miljövaror och tjänster. Eurostat publicerade 2009 en ny mer detaljerad manual¹ och baserat på denna har man påbörjat en frivillig datainsamling från medlemsländerna. Miljösektorn definieras som:

"Aktiviteter som producerar varor och tjänster som mäter, förebygger, begränsar, minimerar eller återställer miljöförstöring till vatten, luft och jord samt även problem som är relaterade till avfall, buller och ekosystem. Detta innefattar även renare teknologier samt varor och tjänster som minskar miljörisker eller minimerar utsläpp och resursanvändning."

Utifrån denna generella definition definieras olika miljöområden. För alla miljöområden gäller att både direkt reducering av miljöproblem och tillhandahållande av den utrustning och det material som behövs för det mer direkta arbetet ingår.

Miljö är ett exempel på en horisontell aktivitet som skär genom de flesta traditionella uppdelningar och klassifikationer. Ett visst mått av miljöaktiviteter finns inom de flesta branscher, men väldigt få branscher kan anses tillhöra miljösektorn till 100 procent. Detta försvårar naturligtvis statistikproduktionen.

Statistiska centralbyrån (SCB) började 1999 arbetet med att ta fram statistik över den svenska miljösektorn. SCB valde att inte starta en ny enkätundersökning. Istället har en databas över miljöföretag och miljöarbetsställen successivt byggts upp och utvecklats. Populationen baseras på arbetsställen. Ett företag kan bestå av ett eller flera arbetsställen. I databasen klassificeras varje arbetsställe dels efter dess miljöområde, men även utifrån hur stor andel av verksamheten som kan betraktas som miljörelaterad. Statistik har producerats genom att kombinera databasen med olika befintliga register och undersökningar. För närvarande publiceras uppgifter om antal arbetsställen, omsättning, export och antal sysselsatta/anställda. De uppgifterna hämtas från företagsregistret, momsregistret, handelsstatistiken och den registerbaserad arbetsmarknadsstatistiken (RAMS)². Företagsekonomiska data för miljösektorn kan erhållas genom att på motsvarande sätt matcha arbetsställena i miljöföretagsdatabasen med databasen

¹ [The environmental goods and services sector – a data collection handbook, Eurostat \(2009\)](#)

² För mer information se www.scb.se/Hitta_statistik/Statistik_efter_ämne/Miljö/Miljöräkenskaper

med regionala data från undersökningen Företagens ekonomi. I samband med arbetet med denna publikation har uppgifter om miljöföretagens förädlingsvärde tagits fram.

Resultat

Enligt SCB:s miljöräkenskaper bestod den svenska miljösektorn 2008 av totalt 14 430 arbetsställen med miljöaktivitet som huvudsaklig eller sekundär aktivitet. Miljösektorn sysselsatte drygt 74 000 personer, omsatte 258 miljarder kr och exporterade till ett värde av 42 miljarder kr, se tabell 8.

Av den totala populationen miljöarbetställen 2008 ingick 93 procent i undersökningen Företagens Ekonomi, som omfattar det icke-finansiella näringslivet. De resterande drygt tusen miljöarbetsställena tillhör framförallt offentlig sektor och ideella organisationer. De arbetsställen där uppgifter finns tillgängliga från undersökningen Företagens ekonomi stod för 86 procent av miljösektorns antal sysselsatta men så gott som hela den redovisade omsättningen 2008. Det totala förädlingsvärdet för miljösektorns arbetsställen inom näringslivet (exklusive finansiella tjänster) skattas till knappt 69 miljarder kr 2008, en ökning med nästan 60 procent (i löpande priser) jämfört med motsvarande uppgifter för 2003.

Tabell 8. Miljösektorn i Sverige 2003-2008

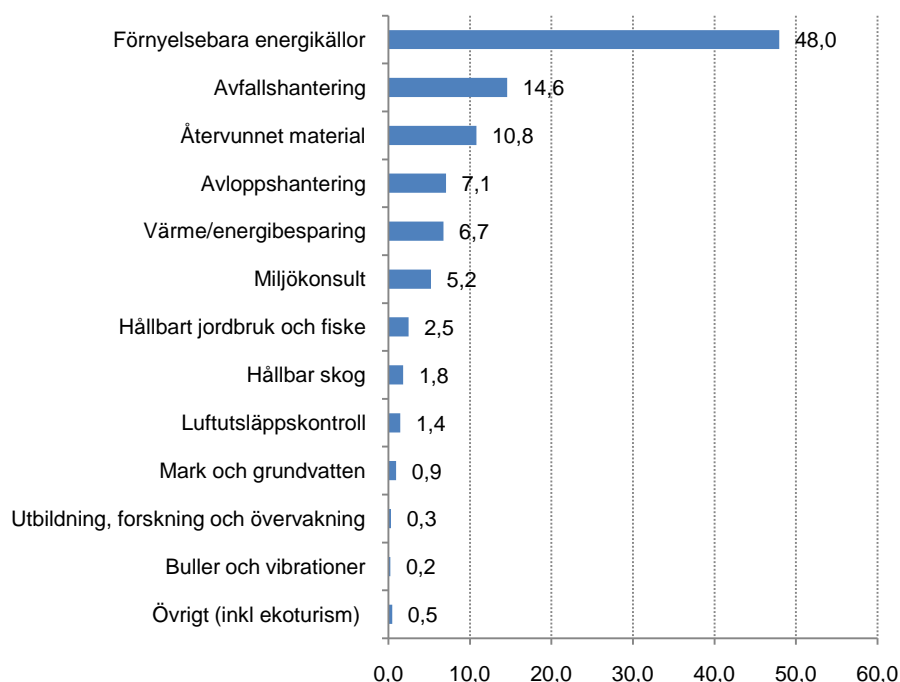
Table 8. The environmental sector in Sweden 2003-2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal arbetsställen	12 408	12 589	13 375	13 612	14 049	14 430
Omsättning (miljoner kr)	165 888	169 652	188 314	219 635	234 751	257 601
Export (miljoner kr)	25 705	28 553	32 920	37 778	42 160	42 475
Antal sysselsatta	63 717	67 548	68 918	72 039	72 909	74 150
Förädlingsvärde (miljoner kr)	43 430	49 644	54 775	57 278	63 267	68 518

Källa: SCB Miljöstatistik, Miljöräkenskaper och Företagens ekonomi (förädlingsvärde). Förädlingsvärde avser näringslivet.

Figur 17. Miljösektorns förädlingsvärde 2008 per miljöområde, procent

Figure 17. Environment sector value added 2008 by environmental domain, percent



Nästan hälften (48 %) av miljösektorns förädlingsvärde kom från miljöområdet förnyelsebara energikällor 2008, se figur 17. Av de olika kategorierna förnyelsebara energikällor stod vatten för 21 procent och el och värme från förnyelsebara bränslen för knappt 19 procent. Närmast efter förnyelsebar energi följer tre av miljöarbetets basområden: avfallshantering, återvinning och avloppshantering. Miljökonsult stod för drygt fem procent av miljösektorns totala förädlingsvärde 2008.

Som noterats tidigare så är energiproduktion en kapitalintensiv aktivitet med relativt högt förädlingsvärde jämfört t.ex. med antalet anställda. Förnyelsebara energikällor står också för en mycket mindre andel av miljösektorn mätt som andelen anställda (24 %). Det är framförallt inom miljöområdet avfallshantering, men också återvunnet material, värme/energibesparing samt miljökonsult som andelen istället är klart högre mätt i andelen anställda.

Med anledning av ovanstående är det inte förvånande att *energi* är den bransch (bland SNI-sektioner) som står för störst andel av miljösektorns förädlingsvärde med 39 procent, se tabell 9. Notera att *handel* inkluderar framförallt handel med avfall och skrot, samt att många av miljökonsulterna finns inom branschen *juridik, ekonomi, vetenskap, teknik*.

Det totala förädlingsvärde som genererades inom miljösektorn 2008 motsvarar 3,7 procent av näringslivets totala förädlingsvärde. Störst är "miljöandelen" av förädlingsvärdet inom *vatten, avlopp, avfall* där stora delar av branschen helt faller under den definition av miljösektorn som används.

Tabell 9. Miljösektorns förädlingsvärde 2008 per bransch (SNI sektioner)
Table 9. Environmental sector value added 2008 by industry (NACE sections)

Bransch	Miljoner kr	% av totala miljösektorn	% av branschens totala förädlingsvärde
Jordbruk, skogsbruk, fiske (A)	2 827	4,1	6,3
Utvinning av mineral (B)	101	0,1	0,5
Tillverkning (C)	14 809	21,6	3,1
Energi (D)	26 658	38,9	36,8
Vatten, avlopp, avfall (E)	9 657	14,1	83,8
Byggverksamhet (F)	2 507	3,7	1,7
Handel (G)	3 983	5,8	1,4
Transport, magasinering (H)	1 348	2,0	1,1
Hotell och restaurang (I)	20	0,0	0,1
Information, kommunikation (J)	160	0,2	0,1
Fastighetsverksamhet (L)	106	0,2	0,1
Juridik, ekonomi, vetenskap, teknik (M)	5 112	7,5	3,5
Uthyrning, fastighets- och övr. stödtjänster (N)	1 088	1,6	1,3
Utbildning (P)	38	0,1	0,2
Vård och omsorg (Q)	13	0,0	0,0
Kultur, nöje, fritid (R)	18	0,0	0,1
Annan serviceverksamhet (S)	72	0,1	0,5
NÄRINGSLIVET TOTALT (A-S exkl. K och O)	68 518	100,0	3,7

Det bör noteras att även om kvaliteten i statistiken över miljösektorn av SCB:s Miljöräkenskaper bedöms vara god, så finns viss osäkerhet framförallt kring databasens täckning och de skattade miljöandelarna. Viss ytterligare osäkerhet tillkommer vid presentation av data från undersökningen Företagens ekonomi eftersom de regionala data som används delvis är framtagna genom en modellbaserad fördelning av företags- och verksamhetsenheters uppgifter.

Branschprofiler

I detta avsnitt presenteras ett urval av den information som finns tillgänglig från undersökningen Företagens ekonomi för två specifika branscher, kompletterad med ett urval annan officiell statistik och uppgifter från branschorganisationer.

Åkerier

Åkerinäringen definieras här som bransch 49.4 enligt den senaste nomenklaturen i Svensk Näringsgrensindelning, SNI 2007. Branschen består av företag inom *vägtransporter av gods* (SNI 49.41) respektive *flyttjänster* (SNI 49.42). 2008 är det första året som flyttjänster finns som en separat bransch i Företagens ekonomi. Tidigare redovisades flyttjänster tillsammans med vägtransporter av gods.

Åkerinäringen bestod 2008 av totalt nästan 15 000 företag, cirka 58 600 anställda och en nettoomsättning på 91 miljarder kr. Detta genererade ett förädlingsvärde på 35 miljarder kr. *Flyttjänsterna* producerades av cirka 230 företag med en nettoomsättning på 1,3 miljarder kr, se tabell 10.

Tabell 10. Basfakta och nyckeltal för åkerinäringen (SNI 49.4) 2008

Table 10. Basic data and key ratios for freight transport by road and removal services (NACE 49.4) 2008

	Vägtransporter av gods (SNI 49.41)	Flyttjänster (SNI 49.42)	Åkerier totalt (SNI 49.4)
BASFAKTA			
Antal företag	14 647	228	14 875
Antal anställda	57 346	1 265	58 611
Nettoomsättning (miljoner kr)	90 076	1 348	91 423
Förädlingsvärde (miljoner kr)	34 714	553	35 267
Nettoinvesteringar (miljoner kr)	7 585	60	7 645
NYCKELTAL			
Avkastning på totalt kapital (%)	11,0	8,6	11,0
Soliditet (%)	33,5	32,4	33,5
Rörelsemarginal (%)	13,4	6,5	13,3

Anmärkning: Enskilda näringsidkare ingår i beräkningen av nyckeltalen.

Strukturen inom åkerinäringen

Åkerinäringen domineras av småföretag. Inom gruppen företag med 0 – 9 anställda återfanns hela 91 procent av alla företag, 37 procent av de anställda och 40 procent av nettoomsättningen. Det kan jämföras med hela näringslivet där 96 procent av företagen, men endast 22 procent av antalet anställda och 21 procent av nettoomsättningen förekom i motsvarande storleksgrupp, se sidan 11.

Cirka 5 600 företag inom åkerinäringen var enskilda näringsidkare³, d.v.s. mer än vart tredje företag. Men dessa företag stod endast för åtta procent av nettoomsättningen. Inom hela näringslivet var 60 procent av företagen enskilda näringsidkare, men de genererade endast cirka 3,5 procent av nettoomsättningen. Enligt den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) var 65 200 personer sysselsatta⁴ inom åkerinäringen 2008, en ökning med cirka 9 procent sedan år 2000.

³ Med enskild näringsidkare menas att företaget och företagaren är identiska. Företagsformen är inte en juridisk person. Ägaren måste svara med all sin egendom för företagets förpliktelser. De flesta enskilda näringsidkare har ingen anställd personal. Ägaren är ofta den enda sysselsatta personen i företaget.

⁴ Med sysselsatta menas det antal individer (inklusive ägaren) som var sysselsatta i november månad på ett arbetsställe inom åkerinäringen.

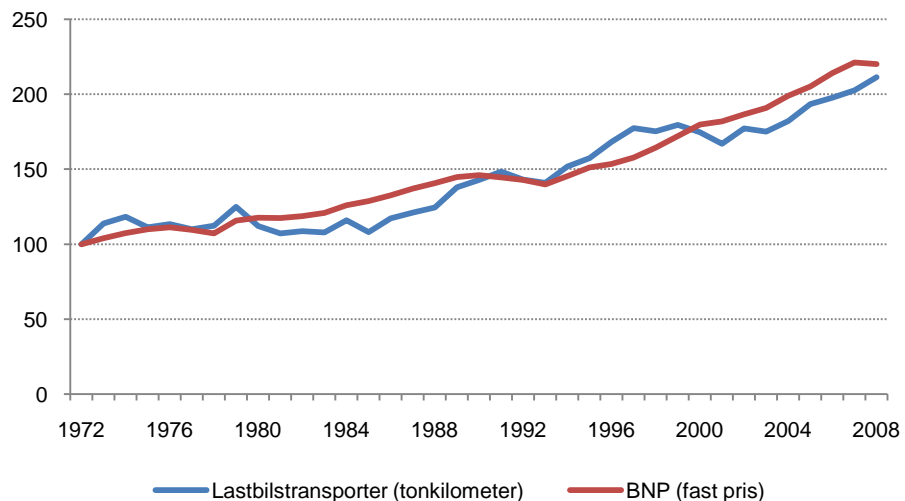
Transporter i ett tidsperspektiv

Nettoomsättningen för åkerinäringen har under perioden 1997 – 2008 ökat från 53 miljarder kr till 91 miljarder kr i löpande priser, dvs. en ökning med drygt 70 procent. Antalet fordon har likaså ökat i antal. Vid slutet av år 2008 fanns drygt 510 000 lastbilsregistrerade fordon i trafik, en ökning från år 1997 med nästan 190 000.

Mängden lastbilstransporter i tonkilometer⁵ har under samma period ökat med knappt 20 procent. Det finns ett starkt samband mellan transportsektorn och andra sektorer i ekonomin; de andra sektorerna är beroende av en effektiv transportsektor och transportsektorn är beroende av utvecklingen inom andra ekonomiska sektorer. Transportarbetet mätt i presterade tonkilometer följer därför rätt väl den totala BNP-utvecklingen, vilket syns i figur 18.

Figur 18. BNP (fast pris) och lastbilstransporter i tonkilometer 1972-2008, index 1972 = 100

Figure 18. GDP (fixed price) and goods transport by lorries in number of tonne-kilometres 1972-2008, index 1972=100



Källa: SCB Nationalräkenskaper, årsberäkningar av BNP och Trafikanalys för tonkilometeruppgifter

Verksamhetsinriktning för åkerierna

Åkerierna utför till största delen transporter med egen personal och egna fordon, vilket stod för knappt 70 procent av omsättningen 2008. Den näst största verksamheten var lejda transporttjänster (18 %), där andra företag utför transporter på uppdrag av åkeriet. Handel med drivmedel, både som parti- och detaljhandel, samt handel med grus och krossprodukter var viktiga sidoverksamheter.

Vissa företag som klassificerats som åkerier är lastbilscentraler, dvs. förmedlare av transporttjänster. Lastbilscentraler kan också finnas bland företag klassade som speditörer (SNI 52.290). Utmärkande för lastbilscentralerna är att lejda transporttjänster utgör merparten av deras intäkter. Totalt uppgick nettoomsättningen år 2008 för lastbilscentralerna till drygt 29 miljarder kr, där lejda transporttjänster stod för cirka 22 miljarder kr.

Nettoinvesteringar och nyregistrerade fordon

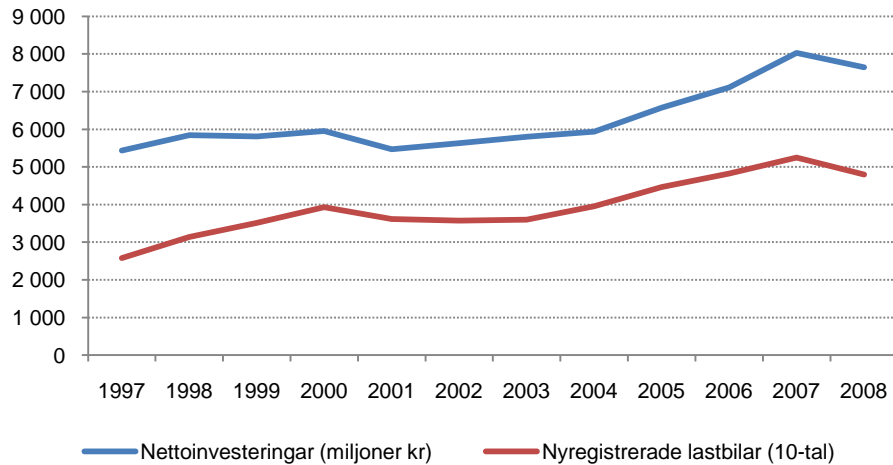
1997 nyregistrerades ca 25 800 lastbilar. 2007 var antalet drygt det dubbla, 53 500. 2008 sjönk däremot antalet nyregistrerade lastbilar till 48 000, följt av ytterligare en sänkning till 34 200 under 2009 som en följd av den ekonomiska och finansiella krisen. Lastbilar utgör en betydande del av nettoinvesteringarna

⁵ Med tonkilometer (tonkm) menas det mått, den prestation, som en lastbil utför när den fraktar ett ton gods en kilometer.

för åkeriföretagen. Storleken på investeringarna och antalet nyregistreringar följer därför varandra rätt väl, se figur 19.

Figur 19. Nettoinvesteringar (miljoner kr) och nyregistrerade fordon (10-tal) för åkerier (SNI 49.4) 1997 – 2008

Figure 19. Net investments (million SEK) and new vehicle registrations (10s) for freight transport by road and removal services (NACE 49.4) 1997-2008



Källa: Nyregistrerade fordon från Trafikanalys

Drivmedelskostnaderna påverkar företagens ekonomi

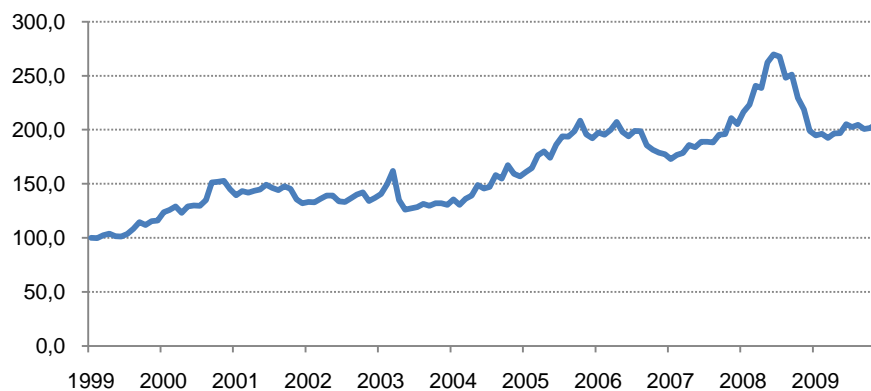
Enligt Företagens ekonomi är de största enskilda kostnadsposterna för ett åkeri drivmedelskostnader och löner. Drivmedelskostnadernas andel av rörelsekostnaderna har ökat successivt från 13 procent år 1999 till 22 procent från 2005 och framåt. Kostnader för löner och andra ersättningar var av samma storlek som drivmedelskostnaderna för år 2008.

Mellan 2004 och 2008 steg dieselpriset kraftigt. Det låg som högst i juli 2008 med 14,05 kr per liter, vilket kraftigt påverkade företagets kostnader för diesel, se figur 20. Skatt är en stor del av det totala dieselpriset och dess andel har legat på 50 – 65 procent.

Enligt Sveriges åkeriföretags branschindex är det dieselkostnaderna som ökat mest för åkeriägaren från 1997 till november 2009 (+ 90 procent). Därefter kommer reparationer med en ökning på 65 procent, löner med 52 procent, däck med 49 procent och administration med 47 procent. Den kostnadspost som minskat under tidsperioden är räntekostnader som sjunkit med cirka 40 procent.

Figur 20. Dieselkostnad högsta skatteklass (1) 1999 – nov 2009, index 1999=100

Figure 20. Cost of diesel (highest tax class) 1999 – Nov 2009, index 1999=100



(1) Högsta skatteklass (HSK) är den diesel som är dominerande i Sverige för närvarande och avser Miljöklass 1.

Källa: Sveriges åkeriföretags index (SÅ-index)

Utbildning

Offentliga och alternativa utförare inom utbildning⁶

De skolor som återfinns inom näringslivet benämns alternativa utförare till skillnad mot den offentliga verksamheten och är s.k. friskolor, fristående skolor. Som kuriosas kan nämnas att Tyska skolan i Stockholm är bland de äldsta friskolorna i Sverige, grundad 1612.

I början av 1990-talet fanns politiska ambitioner att öka inslaget av fristående skolor i det svenska skolsystemet, den s.k. friskolereformen. Målet var att kunna välja skola både inom det kommunala skolväsendet och bland fristående skolor samt att välja skola i annan kommun. En fristående skola utmärker sig genom att ha en annan huvudman (ägare) än en skola som drivs av stat, kommun eller landsting. De finns såväl för den obligatoriska skolan som för frivilliga skolformer; även förskolor, fritidshem och förskoleklasser kan bedrivas av fristående huvudmän.

Primärkommunerna är de största utförarna inom utbildningsområdet, framförallt inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Värdet av kommunernas verksamhet inom utbildningsområdet uppgick till 183 miljarder kr år 2008.

Staten är också en stor utförare inom utbildningsområdet genom att staten har ansvar för universitets- och högskoleutbildningen. Värdet av statens verksamhet var 49 miljarder kr år 2008.

Andra utförare inom utbildningsområdet är landstingen och kommunalförbunden till ett belopp av cirka 5 miljarder kr.

Inom näringslivet bedrivs också utbildningsverksamhet, främst av privatägda företag, men också av offentligt ägda företag, av de ideella organisationer som är marknadsproducenter samt av vissa stiftelser. Under år 2008 var 17 600 utbildningsföretag verksamma inom näringslivet. Dessa företag omsatte 37 miljarder kr, vilket resulterade i ett förädlingsvärde på cirka 21 miljarder kr, se tabell 11. Fördelningen på delbranscher visar att för år 2008 var *vuxenutbildning och övrig utbildning* störst vad gällde antal företag, nettoomsättning, förädlingsvärde och nettoinvesteringar, men när det avsåg antal anställda var det verksamheten inom *förskolan* som dominerade.

Tabell 11. Basfakta och nyckeltal för Utbildning (SNI 85) 2008

Table 11. Basic data and key ratios for Education (SNI 85) 2008

	Förskola (SNI 85.1)	Grundskola (SNI 85.2)	Gymnasial utbildning (SNI 85.3)	Eftergymnasial utbildning (SNI 85.4)	Vuxenutbildning och övrig utbildning (SNI 85.5)	Stödverksamhet (SNI 85.6)	Utbildning totalt (SNI 85)
BASFAKTA							
Antal företag	1 498	424	473	267	10 961	4 006	17 629
Antal anställda	14 125	9 939	7 229	545	10 737	2 142	44 717
Nettoomsättning (miljoner kr)	6 624	6 478	7 433	779	12 345	3 630	37 289
Förädlingsvärde (miljoner kr)	5 114	4 196	3 515	343	5 977	1 440	20 585
Nettoinvesteringar (miljoner kr)	86	130	215	34	305	92	862
NYCKELTAL							
Avkastning på totalt kapital (%)	11,9	10,4	6,1	5,4	15,0	12,1	11,4
Soliditet (%)	33,0	28,2	32,1	20,1	42,6	46,0	38,0
Rörelsemarginal (%)	4,3	6,0	6,9	3,3	13,6	14,8	9,2

Anmärkning: Enskilda näringsidkare ingår i beräkningen av nyckeltalen.

⁶ Källor: Företagens ekonomi. Räkenskapsammandrag för kommuner och landsting, beräknade uppgifter för 2008. Statistiskt meddelande OE 29 SM0901 Finansiärer och utförare inom vård, skola och omsorg 2007.

Utvecklingen har gått snabbt sedan det nya systemet med kommunala bidrag till fristående skolor infördes år 1992. Kommunernas köp av verksamhet från alternativa utförare ökar, men den andel som de alternativa utförarna svarar för har inte förändrats särskilt mycket. Den totala omfattningen av verksamheten har således ökat. Andelen för år 2008 låg på drygt 8 procent köp från privata företag och knappt 4 procent köp av föreningar och stiftelser.

Strukturen hos utbildningsföretagen inom näringslivet

Näringslivets utbildningsföretag domineras antalsmässigt av småföretag. Inom gruppen företag med 0 – 9 anställda år 2008 återfanns 95 procent av alla företag, 30 procent av de anställda och 33 procent av nettoomsättningen. Vid en jämförelse med hela näringslivet var andelen småföretag rätt lika, men motsvarande tal var endast 22 procent för antalet anställda och 21 procent för nettoomsättningen.

De allra största utbildningsföretagen, med 250 anställda och mer, var endast ett tiotal till antalet, med en nettoomsättning som utgjorde en sjättedel av branschens totala nettoomsättning att jämföra med 42 procent för hela näringslivet.

Cirka 10 350 företag inom utbildningsbranschen var enskilda näringsidkare 2008⁷, knappt 60 procent av totala antalet utbildningsföretag. Deras nettoomsättning uppgick till 2,4 miljarder kr, vilket svarade mot 6,5 procent av utbildningsbranschens totala nettoomsättning. Genomsnittet för hela näringslivet var likaså 60 procent avseende antalet enskilda näringsidkare, men dessa genererade endast cirka 3,5 procent av nettoomsättningen.

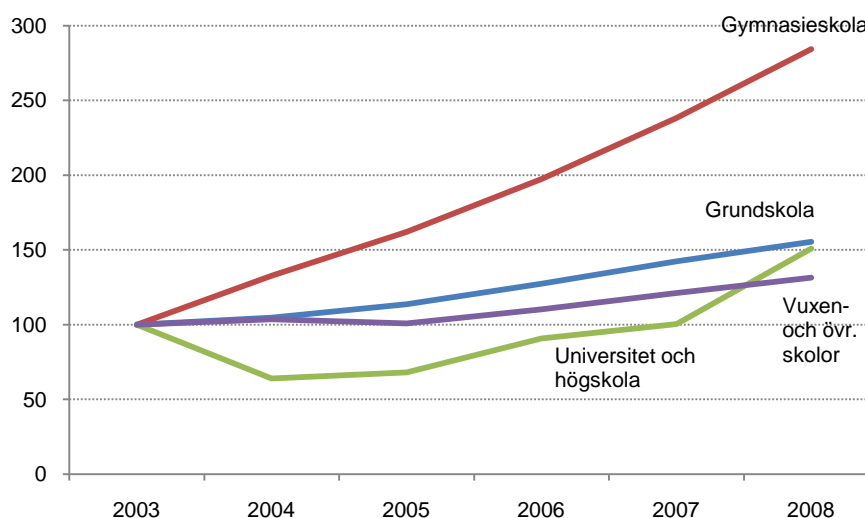
Utbildningsverksamhet i ett tidsperspektiv

Jämförbara siffror⁷ för åren 2003 till 2008 visar att antalet utbildningsföretag inom näringslivet har ökat med 3 400, till 14 600 företag. Samtidigt har nettoomsättningen ökat från 22,6 miljarder kr till 35,3 miljarder kr på dessa sex år och antal anställda har ökat med 32 procent till 43 300.

Av delbranscherna så har *gymnasieskolorna* växt snabbast under perioden både vad gäller nettoomsättning (+184 procent), antalet företag (+ 67 procent) och antal anställda (+ 124 procent), se figur 21.

Figur 21. Nettoomsättning för delbranscher inom utbildning (enligt SNI2002⁸) 2003-2008, index 2003=100

Figure 21. Turnover in the different parts of education (NACE Rev1.1) 2003-2008, index 2003=100



⁷ För förklaring av enskilda näringsidkare se not 3 på sidan 27.

⁸ Se Förklaring i slutet av avsnittet avseende skillnad mellan SNI 2002 och SNI 2007

Verksamhetsinriktning för utbildningsföretagen

En studie av omsättningens fördelning på produkt visar att en fjärdedel eller strax under 9 miljarder kr kom från den *gymnasiala utbildningen* 2008, se figur 22.

Grundskoleutbildningen och förskoleutbildningen stod för 18 respektive 16 procent och de hade tillsammans 12,5 miljarder i omsättning.

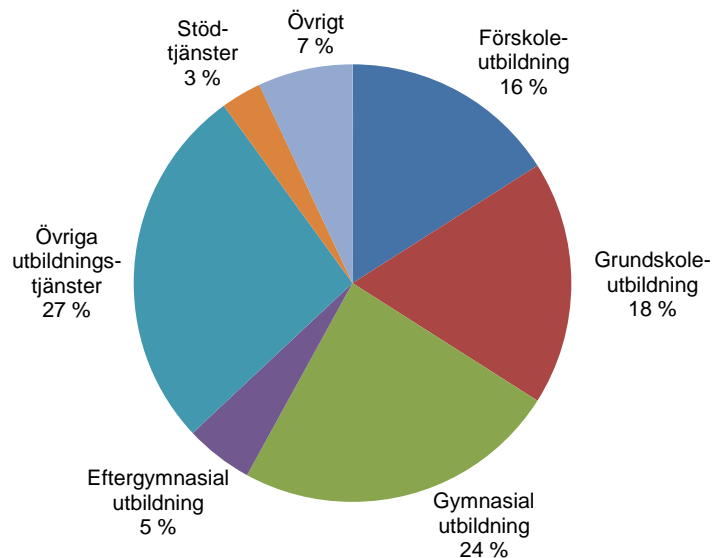
Övriga utbildningstjänster var den största gruppen med intäkter på cirka 10 miljarder kr, vilket motsvarar 27 procent av utbildningsbranschens totala intäkter. Här ingår personalutbildning för knappt 4 miljarder kr. Personalutbildning definieras som den utbildning som ett företag bekostar för sin personal. Merparten av all personalutbildning anordnas av företaget självt, medan drygt 300 000 kursdeltagare gick på kurs hos privata utbildningsföretag under första halvåret 2008⁹.

Arbetsmarknadsutbildning för cirka 1,3 miljarder kr, liksom trafikskoleutbildning för 1,6 miljarder kr ingick också i kategorin *övriga utbildningstjänster*. Även sport- och fritidsutbildning och kulturell utbildning var en del av den gruppen.

Sekundära aktiviteter inom andra branscher (kategorin "*övrigt*") genererade totalt sju procent av utbildningsföretagens omsättning.

Figur 22. Omsättning inom Utbildning (SNI 85) per produkt 2008 (%)

Figure 22. Turnover by product in Education (NACE 85) 2008 (%)



Förklaringar

Den branschnomenklatur som har använts i statistiksammanhang, Svensk NäringsgrensIndelning, (SNI) 2002, ersattes i Företagens ekonomi från och med årgång 2008 med SNI 2007. Det innebär att utbildning förts från andra branscher för att ge en heltäckande bild av näringen. Det gäller viss utbildning inom sjö- och luftfart, sport- och fritidsutbildning samt delar av musik-, dans- och kulturell utbildning. För att ge en uppfattning om storleken kan nämnas att det gäller cirka 3 000 företag och 1,5 miljarder kr i rörelseintäkter.

Materialet till de tidsserier som visas har av dessa skäl tagits fram med SNI 2002 som grund. Övrig information baseras på SNI 2007.

⁹ Se Statistiska meddelanden UF 39 SM0801, Personalutbildning Första halvåret 2008.

Fakta om statistiken

Syftet med Företagens ekonomi (FEK) är att belysa näringslivets struktur (exkl. den finansiella sektorn) med avseende på exempelvis lönsamhet, tillväxt, utveckling, finansiering och produktion. Sammanställning av statistiken kan ske både på aggregerad nivå och i form av median- och kvartilvärden. Statistiken visas på nationell nivå, verksamhetsnivå samt även vissa variabler på regional nivå. Samtliga uppgifter är redovisade i löpande priser.

Företagens ekonomi utgör huvudkällan till den statistik som regleras i EU-förordningen "Council regulation No 58/97 concerning structural business statistics" och är därför anpassad i enlighet med denna förordning.

FEK används som underlag för beräkning av national- och finansräkenskaper. Andra användningsområden är som underlag för analyser av kostnads-läge, produktivitet, utveckling, branschens ekonomiska utveckling samt nyckeltalsberäkningar. Användare av FEK är bl.a. Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer, forskare och företag.

Detta omfattar statistiken

Statistiken omfattar samtliga företag som bedrev näringsverksamhet i Sverige oberoende av juridisk form. Företag som bedriver finansiell verksamhet ingår inte i redovisningen. Enskilda näringsidkare som bedriver jordbruk, skogsbruk, jakt eller fiske ingår från och med 2001.

För att tillhöra undersökningspopulationen ska företaget anses ha bedrivit verksamhet under året, d.v.s. varit aktivt. Ett företag anses som aktivt om det skattat för anställd personal, betalt mervärdeskatt eller F-skatt. Förutom de företag som klassas som aktiva görs från och med 2003 följande tillägg:

- Inaktiva företag som innehar fastigheter med minst 1 miljon kr i taxeringsvärde tas med som fastighetsbolag.
- Inaktiva företag som har minst ett aktivt dotterbolag tas med som holdingbolag.

Definitioner och förklaringar

Näringslivet

Med begreppet näringsliv menas i denna publikation företag som bedriver näringsverksamhet (är marknadsproducenter) i Sverige, oberoende av juridisk form. Företag med finansiell verksamhet ingår inte. Populationen omfattar sektorerna icke-finansiella företag samt hushåll med företagarkomst.

Juridisk form

I redovisningen ingår aktiebolag, ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag, statliga affärsverk, enskilda näringsidkare samt vissa stiftelser.

Näringsgrensindelning

För klassificering av näringsgren gäller standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). I och med publiceringen av uppgifter för kalenderåret 2008 används den nya näringsgrensindelningen SNI 2007. Uppgifter för branschklassificering hämtas från företagsdatabasen. Varje undersökningsenhet hänförs till den näringsgren där det har sin huvudsakliga verksamhet.

Urvalsenhet/undersökningsenhet

Urvalsenheten i Företagens ekonomi utgörs av företaget, d.v.s. den juridiska enheten eller bokslutsenheten. I de fall företag bedriver flera verksamheter delas företaget in i verksamhetsenheter. Om företaget bedriver verksamhet på flera geografiska platser delas företaget in i lokala verksamhetsenheter efter den geo-

grafiska fördelningen. Med denna indelning möjliggörs redovisning både på institutionell nivå (företag), funktionell nivå (verksamhetsenhet) och regional nivå (geografiskt avgränsad).

I detta SM används en branschredovisning baserad på företagsenhetens bransch enbart för uppgifter som bara finns tillgängliga på denna nivå. Detta gäller framförallt den ekonomiska översikten som inkluderar antalet företag (Tabell 3 och Figur 3), uppgifter om små och medelstora företag (Figur 6 och 7), fullständig resultaträkning (Tabell 5) samt balansräkning och indikatorer baserat på denna (Tabell 7 och Figur 14). I övrigt har den mer branschrena redovisningen baserat på verksamhetsenhetsnivå använts.

Redovisningsperiod

Uppgifterna avser kalenderåret. För de större betydande enkätföretagen med brutet räkenskapsår används dock den redovisningsperiod som omfattar bokslut mellan 1 maj aktuellt kalenderår och 30 april nästkommande kalenderår. För räkenskapsår som omfattar en kortare eller längre tid än 12 månader har flödes-siffrorna räknats om till att avse 12 månader, såvida företaget inte är nystartat eller nedlagt under året. För de urvalsundersökta enkätföretagen samt för övriga företag som baseras på administrativt material och har brutet räkenskapsår avser uppgifterna den redovisningsperiod som avslutas under kalenderåret. Även här räknas dock flödesuppgifterna om till att avse 12 månader.

Storleksklassindelning

Indelning i storleksgrupper sker efter företagets antal anställda (mätt i heltids-personer). Indelningen följer i detta SM EU:s statistikkontor EUROSTAT:s gruppering i fyra huvudklasser: 0-9 anställda, 10-49 anställda, 50-249 anställda samt 250+ anställda.

Variabler

Undersökningen omfattar ett stort antal variabler utgående från företagets resultaträkning och balansräkning, med ytterligare specifikationer av vissa av variablerna. Dessutom ingår uppgifter som rör t.ex. förändring av eget kapital och materiella anläggningstillgångar. Nedan följer en definition av några av huvudvariablerna.

Antal anställda

Antal anställda avser medelantalet anställda som redovisas i företagets officiella årsredovisningar. Med detta avses antalet anställda omräknat till heltids-personer på årsbasis.

Omsättning

Nettoomsättning exklusive punktskatter.

Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet brukar uttryckas som företagets bidrag till BNP och definieras i Företagens ekonomi som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster, dock ej löner, sociala avgifter och inköpskostnaden för varor som säljs utan vidare bearbetning (handelsvaror).

Nettoinvesteringar

Nettoinvesteringar definieras som årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget erhållit vid försäljningen av den materiella anläggningstillgången.

Nyckeltal

Avkastning på totalt kapital

Avkastningen på totalt kapital får man genom att ta summan av rörelseresultatet och finansiella intäkter dividerat med de totala tillgångarna.

Soliditet

Soliditeten definieras som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital. Med justerat eget kapital menas eget kapital samt 72 procent av obeskattade reserver.

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen är detsamma som rörelseresultatet före avskrivningar i relation till nettoomsättningen.

Så görs statistiken

Variabler som finns för samtliga företag

Företagens ekonomi är en årlig undersökning som baseras på uppgifter från en rad olika källor. Grunden för Företagens ekonomi är den bas av variabler vilka är gemensamma för samtliga företag.

För huvuddelen av företagen är uppgiftskällan för de gemensamma variablerna administrativt material från Skatteverket. För de allra största företagen hämtas uppgifterna in direkt från företagen av SCB. Dessa är de allra största företagen. Bland dessa företag förekommer inget egentligt svarsbortfall då det är i princip möjligt att återskapa efterfrågade variabler från företagens årsredovisningar. Däremot förekommer det visst bortfall i Skatteverkets material.

Variabler som endast finns för ett urval av företag

För att kunna producera statistik på en aggregerad nivå med ett mer omfattande variabelinnehåll kompletteras den gemensamma variabeluppsättningen som beskrevs ovan med ytterligare variabler som samlas in via tre separata urvalsundersökningar. Syftet med dessa urvalsundersökningar är att ge mer detaljerade fördelningar till några av variablerna i den gemensamma variabeluppsättningen. Dessa tre så kallade specifikationsundersökningar är:

- Specifikationsundersökning avseende resultaträkning
- Specifikationsundersökning avseende investeringar
- Specifikationsundersökning avseende aktier

Urvalen till de tre undersökningarna görs i princip oberoende av varandra. De allra största företagen, för vilka SCB direktinsamlar även det gemensamma variabelinnehållet, ingår dock i samtliga specifikationsundersökningar. Dessa företag får en enkät som omfattar såväl det gemensamma variabelinnehållet som de tre specifikationsdelarna.

Statistikens tillförlitlighet

Den statistik som baseras enbart på det gemensamma variabelinnehållet är således inte behäftat med något urvalsfel. Däremot förekommer såväl bortfallsfel som mätfel. Mätfel uppkommer i de fall företagen i sin rapportering till SCB eller Skatteverket avviker från de önskade variabeldefinitionerna.

Den statistik som baseras på variabler som samlas in i specifikationsundersökningarna kommer att vara behäftad med samma fel som den statistik som baseras på det gemensamma variabelinnehållet. Utöver dessa fel kommer denna statistik även vara behäftad med ett urvalsfel och ett ytterligare bortfalls-

fel till följd av förekomsten av bortfall i specifikationsundersökningarna. För de uppgifter som publiceras i detta SM har urvalsfelet dock väldigt liten betydelse.

Enkäterna samt råden till uppgiftslämnarna för ifyllande är i möjligaste mån anpassade till lagar och praxis på redovisningsområdet, vilket ger god jämförbarhet mellan olika företag. Avvikelser från praxis kan medföra mätfel. Stora resurser läggs ned på granskning av det insamlade enkätaterialet. Det administrativa materialet granskas på ett mer översiktligt sätt.

Lagar och redovisningspraxis är inte konstanta över tiden. Eftersom Företagens ekonomi i möjligaste mån anpassar sig till lagar och praxis uppstår naturliga brott i tidsserier.

Bra att veta

Annan statistik

Företagens ekonomi utgör tillsammans med andra undersökningar underlag till nationalräkenskapernas beräkningar. Det bör poängteras att definitionerna av förädlingsvärde, produktionsvärde samt brutto- och nettoinvesteringar i Företagens ekonomi skiljer sig från nationalräkenskapernas. Företagens ekonomi är anpassad till företagsekonomiska begrepp. Anpassningar av definitionerna måste sedan göras för att nå nationalräkenskapernas termer. Se ovan under Definitioner och förklaringar för Företagens ekonomis definitioner av dessa variabler.

Publicering och spridning

Tidigare publicering

År 2003 utgör det första redovisningsåret för undersökningen Företagens ekonomi. Företagens ekonomi ersatte 2003 den tidigare undersökningen Företagsstatistik vilken i sin tur 1997 ersatte de tidigare undersökningarna "Finansstatistik för företag" och "Industristatistik". "Finansstatistik för företag" har funnits sedan 1950 och täckte då intäkter, kostnader och vinster inom större och medelstor industri och handel. Denna statistik kompletterades fr.o.m. årgång 1965 med uppgifter om företagets tillgångar och skulder. Omfattningen har sedan successivt utökats till såväl andra näringar som storleksgrupper. Grunden till "Industristatistik", som använde sig av arbetsställe som undersökningsenhet, lades 1913. "Industristatistik" belyste främst industrins varuproduktion, intäkter, kostnader, sysselsättning, investeringar samt energiförbrukning. Finansstatistiken publicerades t.o.m. årgång 1995 i boken Företagen samt för 1996-1998 i SM-serie NV 11. Industristatistiken publicerades i boken Industri t.o.m. årgång 1996 Industri del 1. För åren 1997 och 1998 redovisades Svensk industri i SM-serie NV 18. Fr.o.m. 1999 ingår Svensk industri i SM-serie NV 19.

Jämförbarhet med tidigare publicerad statistik

För årgång 1997 redovisades för första gången Företagsstatistikens totala population. Dessförinnan redovisades enbart den s.k. bolagssektorn (vilken omfattar aktiebolag, ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag samt vissa stiftelser, dvs. enskilda näringsidkare ingår ej).

Från och med årgång 2001 ingår även enskilda näringsidkare inom jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske i Företagsstatistiken respektive Företagens ekonomi.

Vissa holdingbolag redovisades till och med årgång 1996 på betjäna d bransch och i den största storleksklassen oavsett faktiskt antal anställda. I redovisningen 1997 till och med år 2002 redovisades samtliga holdingbolag i SNI 74.150 och efter sitt faktiska antal anställda, när det gäller den institutionella redovisningen (företagsnivå). För den funktionella redovisningen (på verksamhetsnivå) redovisas holdingbolagen på betjäna d bransch. I redovisningen från och med år 2003 redovisas holdingbolagen på betjäna d bransch även när det gäller den institutionella redovisningen.

Statistiska meddelanden

Fr.o.m. årgång 1999 finns en SM-serie kallad Näringslivets struktur (NV 19). En översyn har gjorts av publiceringen inom området. Resultaten från undersökningen företagens ekonomi publiceras i detta övergripande SM kompletterat med ett eller flera kortare publikationer som fokuserar på ett särskilt område. I serie NV 19 ingår dessutom statistik om industrins varuproduktion.

Sveriges statistiska databaser, SSD

Denna publikation redovisar enbart ett urval data på aggregerad nivå. Detaljerade uppgifter finns tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) på www.scb.se.

Uppdrag

Det finns också möjlighet att beställa specialuttag ur Företagens ekonomi direkt från SCB eftersom materialet har ett större variabelinnehåll än det offentliggjorda. Det finns även möjlighet till fördelning på detaljerad branschnivå, storleksklasser samt regioner. Skräddarsydda uttag och specialbearbetningar kan beställas via telefon 019-17 67 40 eller e-post fek.ns@scb.se.

Branschnyckeltal

Företagens ekonomi ligger också till grund för SCB:s Branschnyckeltal. Nyckeltalen är beräknade på företagsnivå, men redovisas i form av median- och kvartilvärden. Alla företag har samma vikt. Syftet med nyckeltalen är bl.a. att visa företagets effektivitet. Beställningar kan göras på telefon 019-17 66 30 eller e-post branschnyckeltal@scb.se.

Primärmaterial

Enkäterna långtidsarkiveras efter två år. Slutfiler med samtliga företag finns lagrade på datamedia.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Summary

Small and medium-sized enterprises dominate business

Small and medium-sized enterprises (SME:s) with less than 250 employees represented 99.9 percent of all enterprises in 2008. Together, they accounted for 59 percent of the total business economy value added and 63 percent of the employees. Most of these were micro enterprises with less than 10 employees (96 percent). These also accounted for over one fifth of the total employees and of the total value added.

The Swedish business economy (excluding financial services) consisted of about 900 000 active enterprises in 2008, which together employed 2.5 million people and generated SEK 6 700 billion in turnover and SEK 1 800 billion in value added, according to the structural business statistics survey.

Small and medium-sized enterprises together accounted for 93 percent of the value added generated in agriculture, forestry, fishing and 90 percent in real estate services. Large enterprises with 250 employees or more accounted for 63 percent of the value added generated in the manufacturing industry.

Business services most important for Stockholm and Arjeplog

Manufacturing industry accounted for 43 percent of the value added generated in Jönköping County, but only 12 percent in Gotland and 15 percent in Stockholm, Jämtland and Norrbotten Counties. Instead, Stockholm county was mostly specialised in information and communication, when compared with the national average. In 2008, the municipalities most specialised in business services were the municipalities of Stockholm and Arjeplog, where these activities accounted for 23 percent and 22 percent of the value added generated, respectively. This is around two times the national average of 11.5 percent. Least specialised were the municipalities of Hällefors, Munkfors and Svenljunga with a share below 0.7 percent.

Sharp growth for education enterprises

Growth has been sharp in education with the highest growth for secondary education, where over the period 2003-2008 turnover grew by 184 percent, employment by 124 percent and the number of enterprises by 67 percent.

List of terms

NACE Rev.2 sections used in most tables and figures

Jordbruk, skogsbruk, fiske (A)	Agriculture, forestry, fishing
Utvinning av mineral (B)	Mining and quarrying
Tillverkning (C)	Manufacturing
Energi (D)	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Vatten, avlopp, avfall (E)	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Byggverksamhet (F)	Construction
Handel (G)	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Transport, magasinering (H)	Transportation and storage
Hotell och restaurang (I)	Accommodation and food service activities
Information, kommunikation (J)	Information and communication
Fastighetsverksamhet (L)	Real estate activities
Juridik, ekonomi, vetenskap, teknik (M)	Professional, scientific and technical activities
Uthyrning, fastighets- och övr stödtjänster (N)	Administrative and support service activities
Utbildning (P)	Education
Vård och omsorg (Q)	Human health and social work activities
Kultur, nöje, fritid (R)	Arts, entertainment and recreation
Annan serviceverksamhet (S)	Other service activities
NÄRINGSLIVET TOTALT (A-S exkl K och O)	Total non-financial business economy

NACE Rev.2 divisions within manufacturing used in table 1 and figure 4

Livsmedel (10)	Manufacture of food products
Drycker, tobak (11-12)	Manufacture of beverages, tobacco products
Textil (13)	Manufacture of textiles
Kläder (14)	Manufacture of wearing apparel
Läder (15)	Manufacture of leather and related products
Trävaror (16)	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Papper och pappvaror (17)	Manufacture of paper and paper products
Grafisk produktion (18)	Printing and reproduction of recorded media
Raffinaderi, kemi, läkemedel (19-21)	Manufacture of coke and refined petroleum products; chemicals and chemical products; basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Gummi- och plastvaror (22)	Manufacture of rubber and plastic products
Andra icke-metalliska mineraliska produkter (23)	Manufacture of other non-metallic mineral products
Stål och metall (24)	Manufacture of basic metals
Metallvaror utom maskiner (25)	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Datorer, elektronik, optik (26)	Manufacture of computer, electronic and optical products
Elapparatur (27)	Manufacture of electrical equipment
Övriga maskiner (28)	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Motorfordon (29)	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Andra transportmedel (30)	Manufacture of other transport equipment

Möbler (31)	Manufacture of furniture
Annan tillverkning (32)	Other manufacturing
Reparation, installation maskiner (33)	Repair and installation of machinery and equipment

NACE Rev.2 divisions within services used in figure 5

Handel och rep. av motorfordon (45)	Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles
Partihandel (46)	Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
Detaljhandel (47)	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
Landtransport (49)	Land transport and transport via pipelines
Sjötransport (50)	Water transport
Lufttransport (51)	Air transport
Stödtj. transport; Post och kurir (52-53)	Warehousing and support activities for transportation; Postal and courier activities
Hotell och logi (55)	Accommodation
Restaurang, catering, bar (56)	Food and beverage service activities
Förlag (58)	Publishing activities
Film, video, tv (59)	Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities
Planering, sändning program (60)	Programming and broadcasting activities
Telekommunikation (61)	Telecommunications
Data (62)	Computer programming, consultancy and related activities
Informationstjänster (63)	Information service activities
Fastighetsverksamhet (68)	Real estate activities
Juridik, ekonomi (69)	Legal and accounting activities
Managementkonsulttjänster (70)	Management consultancy activities
Arkitekt, teknik, vetenskaplig forskning (71-72)	Architectural and engineering activities; technical testing and analysis; scientific activities
Reklam, marknadsundersökning (73)	Advertising and market research
Övrig juridik, ekonomi, teknik (74)	Other professional, scientific and technical activities
Veterinär (75)	Veterinary activities
Uthyrning, leasing (77)	Rental and leasing activities
Arbetsförmedling, bemanning (78)	Employment activities
Resetjänster (79)	Travel agency, tour operator reservation service and related activities.
Säkerhet, bevakning (80)	Security and investigation activities
Fastighetservice (81)	Services to buildings and landscape activities
Kontor och andra företagstjänster (82)	Office administrative, office support and other business support activities
Utbildning (85)	Education
Hälso- och sjukvård (86)	Human health activities
Vård och omsorg (87)	Residential care activities
Öppna sociala insatser (88)	Social work activities without accommodation
Konst, kultur, underhållning (90)	Creative, arts and entertainment activities
Bibliotek, arkiv, museum (91)	Libraries, archives, museums and other cultural activities
Spel och vadhållning (92)	Gambling and betting activities
Sport, fritid, nöje (93)	Sports activities and amusement and recreation activities

Intressebevakning, religion (94)	Activities of membership organisations
Reparation dator, hushållsartiklar (95)	Repair of computers and personal and household goods
Andra konsumenttjänster (96)	Other personal service activities

Figure 1

Produktion av offentliga tjänster	Production of public sector services
Näringslivets tjänsteproduktion	Service production in the business economy
Industri och övrig varuproduktion	Industrial and other production of goods
Jordbruk, skogsbruk, fiske	Agriculture, forestry, fishing

Figure 2

Hela näringslivet	Total business economy
Varuproducenter	Producers of goods
Privat tjänstesektor	Private services sector

Table 3

Antal företag (tusental)	Number of enterprises (1000s)
Antal anställda (tusental)	Number of persons employed (1000s)
Nettoomsättning (miljarder kr)	Turnover (billion SEK)
Förädlingsvärde (miljarder kr)	Value added (billion SEK)
Varuproducerande företag (SNI 01-43)	Goods producing enterprises (NACE 01-43)
Tjänsteproducerande företag (SNI 45-96 exkl. 64-66, 84)	Services producing enterprises (NACE 45-96 excluding 64-66, 84)
Näringslivet totalt (SNI 01-96 exkl. 64-66, 84)	Total business economy (NACE 01-96 excluding 64-66, 84)

Figure 3 and Figure 6

Företag	Enterprises
Anställda	Employment (persons employed)
Omsättning	Turnover
Förädlingsvärde	Value added

Figure 4 and Figure 5

Andel förädlingsvärde	Share of value added
Andel anställda	Share of employment

Table 5

Nettoomsättning exkl. punktskatter	Net turnover excluding VAT
Övriga rörelseintäkter	Other business-related receipts
Aktiverat arbete för egen räkning	Activated work on own account
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor	Change in stock of work in progress and finished goods
Kostnader för råvaror och handelsvaror	Costs of raw materials and of traded goods
Övriga externa kostnader	Other external costs
Summa personalkostnader	Total personnel costs
Löner och andra personalkostnader	Wages and salaries and other personnel costs
Sociala avgifter och övriga personalkostnader	Social security charges and other charges
Övriga rörelsekostnader	Other business-related costs
Rörelseresultat före avskrivningar	Results before depreciation
Summa av- och nedskrivningar	Sum of depreciation and write-offs
Rörelseresultat	Business results
Resultat från finansiella investeringar	Result from financial investments
Resultat efter finansiella poster	Result after financial posts
Extraordinära intäkter och kostnader	Extraordinary costs and receipts

Bokslutsdispositioner	Accounting dispositions
Skatt på årets resultat	Taxes on the result
Årets resultat	Result of the year

Table 6

KN-nr	PRODCOM code
Beskrivning	Description
Kvantitet	Quantity
Enhet	Unit
Värde Miljoner SEK	Value Million SEK
ton	Tonne
st	Units
1000 l	1000 litres
Virke av furu "Pinus sylvestris L.", sågat eller kluvet i längdriktningen eller skuret eller svarvat till skivor, med en tjocklek av > 6 mm (exkl. hyvlat, slipat eller längdskarvat samt virke för framställning av blyertspennor och andra typer av pennor som är infattade i trä; virke med en längd av <= 125 mm och en tjocklek av < 12,5 mm)	Pine of the species "Pinus sylvestris L.", sawn or cut lengthwise, sliced or peeled, with a thickness of > 6 mm (excl. planed, sanded or end-jointed; boards for the manufacture of lead pencils, tracer pencils, colour pencils, slate pencils and other pencils with a wood casing; wood with a length of <= 125 mm and a thickness of < 12,5 mm)
Tidningspapper i rullar eller ark enligt anmärkningar nr 4 i detta kapitel, obelagda och obestrukna, i rullar med en bredd av > 36 cm eller i kvadratiska eller rektangulära ark hos vilka, i ovikt skick, den ena sidan är > 36 cm och den andra sidan > 15 cm	Newsprint as specified in Note 4 to chapter 48, in rolls of a width > 36 cm or in square or rectangular sheets with one side > 36 cm and the other side > 15 cm in the unfolded state
Bröd, utan tillsats av honung, ägg, ost eller frukt och innehållande i torrt tillstånd av <= 5 viktprocent socker och av <= 5 viktprocent fett	Bread, not containing added honey, eggs, cheese or fruit, whether or not containing in the dry state <= 5% by weight of either sugars or fats
Värmeväxlare (exkl. genomströmnings- eller förädlingsvarmvattenberedare och värmepannor, ångkondensatorer, luftvärmare, economisers e.d.)	Heat-exchange units (excl. instantaneous heaters, storage water heaters, boilers and equipment without a separating wall)
Kartonger, askar och lådor av wellpapp	Cartons, boxes and cases, of corrugated paper or paperboard
Styckat kött av nötkreatur eller andra oxdjur, färskt eller kylt (exkl. hela och halva slaktkroppar, kompenserade kvartsparter, fram- och bakkvartsparter)	Fresh or chilled bovine cuts, with bone in (excl. carcasses and half-carcasses, "compensated quarters", forequarters and hindquarters)
Betong, färdigblandad	Concrete ready to pour
Mjölk och grädde, inte koncentrerade och inte försatta med socker eller annat sötningsmedel, med en fetthalt av > 1 viktprocent, men <= 3 viktprocent, löst liggande i förpackningar med ett innehåll av <= 2 liter	Milk and cream of a fat content by weight of <= 3% but > 1%, in immediate packings of <= 2 l, not concentrated nor containing added sugar or other sweetening matter
Kaffe, rostat, koffeinhaltigt	Roasted coffee (excl. decaffeinated)
Fönster, även franska, och fönsterkarmar, av barrträ	Windows and French windows and their frames, of coniferous wood
Figure 10	
Rekryteringstjänster chefer	Recruitment services management
Rekryteringstjänster övrig personal	Recruitment services other staff
Uthyrning data och telekompersonal	Provision of computer and telecom staff
Uthyrning övrig kontorspersonal	Provision of other office staff
Uthyrning industriarbetare, transport-, lagring- och logistikpersonal	Provision of industrial, transport, storing and logistics staff
Uthyrning sjukvårdspersonal	Provision of medical staff
Övrig personaluthyrning	Other provision of personnel
Övrig verksamhet	Other activities

Figure 11

Råvaror	Raw materials
Handelsvaror	Traded goods
Externa kostnader	External costs
Personalkostnader	Personnel costs

Table 7

Varuproducerande företag (SNI 01-43)	Goods producing enterprises (NACE 01-43)
Tjänsteproducerande företag (SNI 45-96 exkl. 64-66, 84)	Services producing enterprises (NACE 45-96 excluding 64-66, 84)
Näringslivet totalt (SNI 01-96 exkl. 64-66, 84)	Total business economy (NACE 01-96 excluding 64-66, 84)
SUMMA TILLGÅNGAR	Total assets
Summa anläggningstillgångar	Total fixed assets
Summa immateriella anläggningstillgångar	Total immaterial assets
Summa materiella anläggningstillgångar	Total material assets
Summa finansiella anläggningstillgångar	Total financial assets
Summa omsättningstillgångar	Total current assets
Varulager m.m.	Inventories etc
Summa kortfristiga fordringar	Total accounts receivable
Summa kortfristiga placeringar	Total short-term investments
Kassa och bank	Cash and bank
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	Total equity and liabilities
eget kapital i handelsbolag/KB/enskilda näringsidkare	Equity in trading companies, limited partnership, sole proprietors
summa eget kapital (exkl handelsbolag/KB/enskilda näringsidkare)	Total equity excluding trading companies, limited partnership, sole proprietors
summa obeskattade reserver	Total untaxed reserves
summa avsättningar	Total provisions
summa långfristiga skulder	Total long-term liabilities
summa kortfristiga skulder	Total current liabilities

Figure 14

Soliditet	Equity ratio
Avkastning på totalt kapital	Return on total capital

Figure 15

Övriga branscher	Other industries
------------------	------------------

Table 8

Antal arbetsställen	Number of establishments
Omsättning (miljoner kr)	Turnover (million SEK)
Export (miljoner kr)	Exports (million SEK)
Antal sysselsatta	Number of persons employed
Förädlingsvärde (miljoner kr)	Value added (million SEK)

Figure 17

Förnyelsebara energikällor	Renewable energy sources
Avfallshantering	Waste management
Återvunnet material	Recycled material
Avloppshantering	Wastewater management
Värme/energibesparing	Heat/energy-recovery
Miljökonsult	Environment consultancy
Hållbart jordbruk och fiske	Sustainable agriculture and fishery

Hållbar skog	Sustainable forestry
Luftutsläppskontroll	Air emission control
Mark och grundvatten	Soil and groundwater
Utbildning, forskning och övervakning	Education, research and development
Buller och vibrationer	Noise and vibration
Övrigt (inkl ekoturism)	Other (including eco-tourism)

Table 9

Miljoner kr	Million SEK
% av totala miljösektorn	Share of total environmental sector
% av branschens totala förädlingsvärde	Share of total value added in the industry

Table 10

Vägtransporter av gods (SNI 49.41)	Freight transport by road (NACE 49.41)
Flyttjänster (SNI 49.42)	Removal services (NACE 49.42)
Åkerier totalt (SNI 49.4)	Freight transport by road and removal services (NACE 49.4)
BASFAKTA	Basic data
Antal företag	Number of enterprises
Antal anställda	Number of persons employed
Nettoomsättning (miljoner kr)	Turnover (million SEK)
Förädlingsvärde (miljoner kr)	Value added (million SEK)
Nettoinvesteringar (miljoner kr)	Net investments (million SEK)
NYCKELTAL	Key ratios
Avkastning på totalt kapital (%)	Return on total capital (%)
Soliditet (%)	Equity ratio (%)
Rörelsemarginal (%)	Operating margin (%)

Figure 18

Lastbilstransporter (tonkilometer)	Goods transport by lorries (tonne-kilometres)
BNP (fast pris)	GDP (fixed price)

Figure 19

Nettoinvesteringar (miljoner kr)	Net investments (million SEK)
Nyregistrerade lastbilar (10-tal)	Newly registered lorries (10s)

Table 11

Förskola (SNI 85.1)	Pre-primary education (NACE 85.1)
Grundskola (SNI 85.2)	Primary education (NACE 85.2)
Gymnasial utbildning (SNI 85.3)	Secondary education (NACE 85.3)
Eftergymnasial utbildning (SNI 85.4)	Higher education (NACE 85.4)
Vuxenutbildning och övrig utbildning (SNI 85.5)	Other education (NACE 85.5)
Stödverksamhet (SNI 85.6)	Educational support activities (NACE 85.6)
Utbildning totalt (SNI 85)	Education total (NACE 85)
BASFAKTA	Basic data
Antal företag	Number of enterprises
Antal anställda	Number of persons employed
Nettoomsättning (miljoner kr)	Turnover (million SEK)
Förädlingsvärde (miljoner kr)	Value added (million SEK)
Nettoinvesteringar (miljoner kr)	Net investments (million SEK)
NYCKELTAL	Key ratios
Avkastning på totalt kapital (%)	Return on total capital (%)
Soliditet (%)	Equity ratio (%)

Rörelsemarginal (%)

Figure 21

Gymnasie

Grundskola

Vuxen- och övr skolor

Universitet och högskola

Figure 22

Förskoleutbildning

Grundskoleutbildning

Gymnasial utbildning

Eftergymnasial utbildning

Övrig utbildning

Stödtjänster

Övrigt

Operating margin (%)

Secondary education

Primary education

Other education

Higher education

Pre-primary education

Primary education

Secondary education

Higher education

Other education

Educational support activities

Other